

ਗਿਆਰਵਾਂ ਸਾਲ

PARDES TIMES

11th year in Publication

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਈਮਜ਼

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ)

VOL-11 No. 262 February 15, 2017

E-mail : info@pardestimes.com

Ph 510-938-7771

Ph510-516-3536

(Yuba City) 530-315-1020

www.pardestimes.com

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਪਰਧਿਤ ma boli pardes

ਰਣਜੀਤ ਕੰਡੋਲਾ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਮੈਨੋਜਿੰਗ ਐਡੀਟਰ

ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ
ਐਚ1ਬੀ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਚਿੱਤਾ ਜ਼ਾਹਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਸਿਲੀਕੋਨ ਵੈਲੀ 'ਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਾਹਿਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮੁੜੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨਸ਼ਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਘਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਗ਼ਰੂਕ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਗਲੋਬਲ ਇੰਡੀਅਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲਸ ਐਸੇਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਖਾਂਡੇਰਾਈ ਕਾਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਿਲ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿੱਤਾ ਮਾਹਿਰਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਏਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮਿਲਣਾ ਮੁਸਕਲ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸੁਸਥਮਾ ਸਵਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਇਸ ਮਸਲ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰਾਂ 'ਤੇ ਬਿਲ ਦਾ ਅਸਰ ਪਏਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਰਜ਼ੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਹਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਿਲੀਕੋਨ ਵੈਲੀ 'ਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਾਹਿਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮੁੜੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨਸ਼ਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਘਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਗ਼ਰੂਕ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਗਲੋਬਲ ਇੰਡੀਅਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲਸ ਐਸੇਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਖਾਂਡੇਰਾਈ ਕਾਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਿਲ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿੱਤਾ ਮਾਹਿਰਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਏਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮਿਲਣਾ ਮੁਸਕਲ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸੁਸਥਮਾ ਸਵਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਇਸ ਮਸਲ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰਾਂ 'ਤੇ ਬਿਲ ਦਾ ਅਸਰ ਪਏਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਰਜ਼ੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਹਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Allstate
You're in good hands.
Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501
Auto ~ Home ~ Life ~ Health ~ Business ~ Commercial
PH.(510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490
30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

FARMERS
ਆਟੋ, ਘਰ, ਬਿਜ਼ਨਸ, ਲਾਈਫ਼ ਇੰਸੋਰੇਸ਼ਨ ਚੰਗੇ ਭਾਵ ਉੱਤੇ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ
ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸਹੀ ਇੰਸੋਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵੇਂ ਲਈ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਜਾਓ।
+ Auto + Home + Life + Umbrella
+ Business Work Comp.

Duabba Insurance Agency
2450 Peralta Blvd Suite 203, Fremont, CA-94536
Ph. : (510) 797-7989
Fax : (510) 794-7398
Visit Duabba.com
ਪਾਲਸੋ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੇਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਢਾਫਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ।

AUTOBAHN
Body & Paint
Specializing in Convenience & Quality
ਡੈਂਪਿੰਗ ਅਤੇ ਪੋੱਟ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੇ
Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com
778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041

ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬੰਨ੍ਹ ਟੂਟਿਆ, ਇਲਾਕਾ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਇਆ

ਉਰੋਵਿਲ (ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆ)- ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਉਰੋਵਿਲ ਡੈਮ ਦਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਗੇਟ ਬੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਹੋਏ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੈਮ ਦੀ ਉਚਾਈ 770 ਫੁੱਟ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚਾ ਡੈਮ ਹੈ। ਵਰਣਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੰਨ੍ਹ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੇਕਾਂ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਬਰਫਬਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਖਤਰੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਸਾਰਿੰਟ ਇਕ ਲੱਖ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਨੇ ਅਰ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਸਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜੈਨੀ ਬ੍ਰਾਊਨ ਨੇ ਫੈਂਡਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਟੈਂਕ ਮੈਂਟ ਏਜੰਸੀ ਟੈਂਕ ਮੈਂਟ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਆਫ਼ਾਡ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਉਜ਼ਾਗੜੇ ਦਾ ਸਿਕਾਕਾ ਹੋਏ ਹੋਣ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਵਾਟਰ ਰਿਸੋਰਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ

A-1 INTERIOR DECORATION INC.
BEST PRICES IN THE BAY AREA
• KITCHEN CABINETS • GRANITE COUNTERTOPS • SINKS & FAUCETS • HARDWOOD & LAMINATE FLOORS • DOORS AND WINDOWS • REMODELING & NEW CONSTRUCTION
FREE ESTIMATES
CELL 510 565-6667 OFFICE 510 732-1555 FAX 510 732-0555
Visit our showroom NOW!!!
3165 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ
ਰਾਫ਼ਲੂਜ਼ੀ ਸਟੇਅ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ,
ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ
ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਹਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦਫਤਰ **ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫਤਰ** **ਸੈਕਰਮੈਂਟ ਦਫਤਰ** **ਫੰਜ਼ਨੋ ਦਫਤਰ**
44790 S. Grimmer blvd. # 204 Fremont, CA 94538 510-657-6444 37-18-73rd ST. Ste 401 Jackson Height. NY 11372 718-533-8444 2945 W. Capitol Ave. West Sacramento CA-95691 916-372-4488

Punjab Insurance Brokers Inc.
Open Enrollment Ends 31st Jan 2017
■ ਉਬਾਮਾ ਕੇਅਰ ■ ਕਵਰਡ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ
INDERJEET SINGH MANN CA Lic# OH82488
COVERED CALIFORNIA Certified Insurance Agent
1-888-978-6522 www.punjabinsurance.com

See me today and get the discounts and service you deserve
Gurbinder S Mavi
Insurance Lic# OF22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040
Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com
State farm mutual Automobile Insurance Company. State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਫੈਨਲਡ ਟਰੰਸ ਦੇ ਸਥਤ ਫੈਸਲੇ

ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਭਲੇ ਹੀ ਗੋਰੇ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਵਰਗ ਨੂੰ
ਕੁਝ ਦਰੁਸਤ ਜਾਪਦੇ ਹੋਣ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਬੇਕਸੂਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ
ਨੂੰ ਹੋਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ
ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ
ਵਿਸ਼ਵ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਬਣੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਲੱਗਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੱਤ ਮੁਲਕਾਂ- ਇਰਾਨ, ਇਰਾਕ, ਲਿਬੀਆ, ਸੋਮਾਲੀਆ, ਸੁਡਾਨ, ਸੀਰੀਆ ਅਤੇ ਯਮਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਲਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਫੈਂਡਰਲ ਕੋਰਟ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਫੈਂਡਰਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਮਲ 'ਤੇ ਫਿਲਹਾਲ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਧਰ, ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਜਲਦੀ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਭਲੇ ਹੀ ਗੋਰੇ
ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਰੁਸਤ ਜਾਪਦੇ
ਹੋਣ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਬੇਕਸੂਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ
ਹੋਈ ਪੇਸ਼ਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਨਾਲ ਅਮੀਰਿਕਾ ਦਾ ਕੇਂਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਵਿਸ਼ਵ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਬਣੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਲੱਗਣਾ ਸੁਆਵਿਕ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਉਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਹਿਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਭਾਰੀ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਸੇ, ਟਰੰਪ- ਪੱਖੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਜ਼ਮੱਹੀ ਤਰੀਕਾਕਾਰੀ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਤਪੀਲ ਹੋਣੀ ਹੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਮਹਾਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਮੁਲਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ

'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ
ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਵੀ
ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਗੈਰ-ਅਮਰੀਕੀ ਤੇ
ਗੈਰ-ਗੈਰੇ ਬਹਾਰ ਉਬਾਮਾ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਾ ਇਸ
ਦੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਸੋਰਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ
ਹੁਣ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੱਤ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਕੇ ਉਤੇ
ਆਪਣੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ
ਅੰਲਬਹਦਰਾਂ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ
ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਪੱਤ ਸੱਤ ਮੁਸਲਿਮ
ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਲਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਇਸ
ਕਰਕੇ ਦਰਸਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਮ ਅਤੇ
ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਸੌਡੀ ਸੋਚ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ
ਸੌਡੀ ਸਿਆਸਤ ਵੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ
ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜਿਥੇ ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਧਰਮ

ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਬਲਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਤੇ
ਹੁਣ ਵੀ ਸੱਤਾ ਖਾਤਿਰ ਇੱਕੋ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ
ਅਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਧਰਮ ਦੇ ਬੇਗੁਨਾਹ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਗਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।
ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ
ਨਾ ਕੇਵਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੁਲਕਾਂ ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ
ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਰੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ
ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਹੁਕਮ ਭਾਵੇਂ ਫਿਲਹਾਲ
ਮੁਸਲਿਮ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ
ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਕੁਝ
ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗ ਸਕਦਾ
ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ
ਕੂਠਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੱਚਿਆਸਤ ਕਰਨ ਦੀ
ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਰਕਾਰ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮੀਦਰੀ ਰੂਟ ਜਾਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਚੀਨ

ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਤਮਿਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਉਤੇ
ਜਿੱਤ ਦਾ ਸਵੈ-ਬਰੋਸਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀਨ
ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਹਿੰਦਾ ਰਾਜਪਕਸ਼ ਨੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਦੱਖਣ-
ਪੱਛਮੀ ਹੰਬਨਟੋਟਾ ਬੰਦਰਗਾਹ ਤੇ ਨੇੜਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਰਾਜਪਕਸ਼
ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ
'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਗੜ੍ਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿੜ੍ਹ ਸੀ।
ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ
ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਚੀਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਸਾਸਨ
ਕਰਦਿਆਂ ਹੰਬਨਟੋਟਾ ਤੇ ਨੇੜਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਦਾ
ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਜਿੱਥੇ ਕੋਲੰਬੋ ਬੰਦਰਗਾਹ ਉਤੇ
ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੰਬਨਟੋਟਾ, ਜਿਸ ਦੀ
ਆਰਥਿਕ ਵਿਹਾਰਕਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ
ਘੇਰੇ 'ਚ ਰਹੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਤੇ
ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ 'ਚ ਲੈਣ ਦਾ ਚੀਨ ਨੂੰ ਸਦਾ
ਤੋਂ ਚਾਅ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਹੰਬਨਟੋਟਾ ਵਿਚ
ਵੀ ਠੀਕ ਉਹੋ ਸਿਹੀਆਂ ਜਲ ਸੈਨਿਕ
ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਸਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ
ਸੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਦੀ ਗਵਾਦਰ ਬੰਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ।
ਹੰਬਨਟੋਟਾ ਬੰਦਰਗਾਹ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ

ਕੋਰੀਆ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਬਰਾਮਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਮਾਂਡਰੀ ਵਜੋਂ
ਤਹਿਤ ਉਤਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਪਗ
ਨਾਮਾਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਬੰਦਰਗਾਹ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆ
ਕਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਉਸ ਉਤੇ ਪੈਂਧ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ
ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਥੋਂ ਸਾਲਾਨਾ 6.5 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰਾਂ
ਦਾ ਵਣਜ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਇੱਥੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਣਜ
ਤੋਂ ਮਹਿਜ਼ 13 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਕਮਾਈ ਬੱਚੇਰ
ਮਾਲੀਏ ਵਜੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਨੂੰ
ਹੰਬਨਟੋਟਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਲੈਂਡਿੰਗ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਦੇਣ
ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਥੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਈ ਹਵਾਈ ਜਹਜ਼
ਆਉਂਦਾ-ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਸੁਰ ਕੀਤਾ ਬਿਜਲੀ

ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਚੀਨ ਜਿਸ 'ਨਿਵੇਸ਼ ਜ਼ੋਨ' ਦੀ
ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਦਰਅਸਲ ਉਸ ਦਾ ਅਸਲ ਇਰਾਦਾ
ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੁਕਤ ਵਧਾਰ ਦੀ
ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਣਜ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ
ਦਾ ਹੈ।

ਹੰਬਨਟੋਟਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ
ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਣਨੀਤਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਤ
ਪੱਖੋਂ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕਾਫੀ ਅਧਿਮ ਹੈ। ਹੰਬਨਟੋਟਾ ਬੰਦਰਗਾਰ
ਤੋਂ ਨੌਜਲੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਕਮਾਨ ਚੀਨੀ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ
ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਚੀਨੀ ਜਲਸੈਨਾ ਦੇ ਬੇਤੇ ਅਤੇ ਪਣਡੀਆਂ

ਨੂੰ ਅਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜੇਗਾ। ਹੰਬਨਟੋਟਾ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਗਵਾਦਰ ਬੰਦਰਗਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਲਈ ਚੀਨ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਹਿਲ ਤੇ ਨੇਡਲੇ ਇਲਕੇ ਨੂੰ ਵਿਕਿਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ 3.5 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਉਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਅੰਕਰੇ ਵਿੱਚ ਚੀਨ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਰਥਿਕ ਗਲਿਆਰੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਹ 51 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕਰੀਬਿਂ ਸ਼ੁਦਦੀ ਹੈ।

ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਸਬੇ, ਜਿੱਥੇ ਗਵਾਦਰ ਬੰਦਰਗਾਹ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਖਾਸਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੈਡਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਤੇ ਚਗਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੌਂਦਰ ਦੇ ਖਣਨ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਾਤਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ 70 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਮਾਈ 'ਚੋਂ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਫ੍ਰੀਸਿਸਟ ਗੀ ਮਿਲੇਗਾ। ਬਲੋਚ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਵੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹਨ ਕਿ ਬੰਦਰਗਾਹ ਤੇ ਗਲਿਆਰਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਚੀਨ ਸਮੇਤ ਬਾਹਰਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਮਦ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪੜਾਣ ਨਾ ਗਆਚ ਜਾਵੇ। ਨਵੀਂ ਇੱਲੀ ਸਮੇਤ

ਹੋਰ ਕਈ ਮੁਲਕ ਚੀਨ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵਧਦੀ ਸੁਧਨੀਤਕ ਨੇੜਤਾ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓ ਹੋ ਕੇ ਵਾਚ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਚੀਨ ਦੀ ਪਰਮਾਣੂ ਪਣਡੁਬੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਰਾਈ ਬੰਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਆਈ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਣਡੁਬੀ 'ਚ 450 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਰੌਜ਼ ਤਕ ਮਾਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਦਾ ਸਫਲ ਪਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਗਠਾ ਹ ਸਦ ਵਿਛ ਸਿਰ ਭਾਰਤ ਵਲ ਅਗਨੀ-੫ ਦ
ਤਜਰਬੇ ਮਹਾਰੋ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਚੀਨ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ
ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸਿੱਫਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ
ਮਿਸਾਈਲ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰ
ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੰਬਨਟੋਟਾ ਤੇ ਗਵਾਦਰ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ
ਆਪਣੀ ਰਸਾਈ ਸੰਭਵ ਬਣਾ ਕੇ ਚੀਨੀ ਜਲਸੈਨਾ ਦੀ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹਰਮਜ਼ ਦੀ ਖਾੜੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚ
ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਊਂਡੀ ਅਰਬ,
ਯ.ਏ.ਸੀ., ਕਤਰ, ਇਰਾਨ ਤੇ ਇਰਾਕ ਦੇ ਕੁੱਲ ਤੇਲ
ਉੱਤਪਾਦਨ ਦਾ ਲਗਪਗ 30 ਫੀਸਦੀ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਇਸ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤੇ
'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਏਸ਼ਿਆਈ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ
ਉਰਜਾ ਸਰਖਿਆ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਖਤਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵੀ ਸਫੈਦ ਹਾਬੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਨੋਰੋਚੋਲਾਈ ਬਿਜਲੀ ਪਲਾਂਟ ਦੀਆਂ ਕਿਸਤਾਂ ਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਮ ਰਹੀ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਇਸ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਚੀਨ ਦੀ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਪਕਸ਼ੇ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੱਖਣ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਾਲਾਨਾ ਕਮਾਈ ਵੀ ਬੌਬੀਆਂ ਕਿਸਤਾਂ ਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਛੇਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2009 ਤੋਂ 2014 ਦਰਮਿਆਨ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦਾ ਕੁੱਲ ਕੌਮੀ ਕਰਜ਼ਾ ਵਧ ਕੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲੀਏ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁੱਲ ਕਮਾਈ ਦਾ 90 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਤਾਂ ਤਾਰਨ ਲਈ ਦੇਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਕਰੁਨਾਨਾਇਕ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1.5 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਹੰਬਨਟੋਟਾ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦਾ ਲਗਪਗ 80 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਚੀਨੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਧਰ, ਚੀਨ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ 'ਨਿਵੇਸ਼ ਜੋਨ' ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪੰਡ ਕੁਝ ਹੌਲੀ ਹੋ ਜਾਏਗੀ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੰਬਨਟੋਟਾ ਬੰਦਰਗਾਹ ਤੇ ਨੇਤ੍ਰਲੋਂ ਇਲਾਕੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਖਹਿੰਦੇ ਸਨਾਤੀ ਖੇਤਰ 'ਤੇ

ਕਹੈ ਰਵਿਦਾਸੁ ਨਾਮੁ ਤੇਰੇ ਆਰਤੀ

ਕਾਵਿ ਦਾ ਮਹਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗ ਸੰਗੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਗਤਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਵਜਦ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਉਚਾਰਿਆ ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਬਾਣੀ ਅਖਵਾਇਆ। ਉਸ ਬਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਰਸ ਭਰੇ ਮਹੁਰ ਰੱਬੀ ਸੁਨੇਹੇ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੋਇਆ। ਰੱਬੀ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉਪਰ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਹਕੀਕੀ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਪਰਮ ਪਦਵੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਰੱਬੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਉਸ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸ਼ਬਦੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨ ਸਾਰੇ ਅਨੁਭਵ ਬਾਣੀ ਬਣ ਗਏ। ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਦਾ ਮੁਖ ਅੰਦਰ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰੁੱਖ ਦੁਨੀਆ ਵਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਣੀ ਦਾ ਰੁੱਖ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜਾਂ ਰੱਬ ਵਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਦਾ ਮੁਲਾਕਣ ਕਰਨ ਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਵ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੋਵਿ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਗਤ ਕਬੀਰਜੀ, ਭਗਤ ਸੈਣ ਅਤੇ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਆਦਿ ਨੇ ਆਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਵੀਕਾਰਿਆ। ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਵਲੋਂ ਵਰਨਣ ਆਰਤੀ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਆਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਸਭ ਛੁਠੇ ਪਸਾਰੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ --

ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨ ਛੁਠੇ ਸਗਲ ਪਸਾਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥
ਨਾਮੁ ਤੇਰੇ ਆਸਨੇ ਨਾਮੁ ਤੇਰੇ ਉਰਸਾ ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਕੇਸਰੇ ਲੇ ਛਿਟਕਾਰੇ॥
ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਅੰਭੁਲਾ ਨਾਮੁ ਤੇਰੇ ਚੰਦਨੇ ਘਿਜ ਜਪੇ ਨਾਮੁ ਲੇ ਤੁਡਹਿ ਕਉ ਚਾਰੇ ॥੨॥ ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਦੀਵਾ ਨਾਮੁ ਤੇਰੇ ਬਾਤੀ ਨਾਮੁ ਤੇਰੇ ਤੇਲੁ ਲੇ ਮਾਹਿ ਪਸਾਰੇ॥ ਨਾਮੁ ਤੇਰੇ ਕੀ ਜੋਤਿ ਲਗਾਈ ਭਿਓ ਉਜਿਆਂ ਭਵਨ ਸਗਲਾਰੇ ॥੩॥
ਨਾਮੁ ਤੇਰੇ ਤਾਗਾ ਨਾਮੁ ਛੁਲ ਮਾਲਾ ਭਾਰ ਅਠਾਰ ਸਗਲ ਜੁਠਾਰੇ ॥
ਤੇਰੇ ਕੌਆ ਤੁਡਹਿ ਕਿਆ ਅਰਪਉ ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਤੁਹੀ ਚਵਰ ਢੇਲਾਰੇ ॥੪॥
ਦਸ ਅਠਾ ਅਠਸਠੇ ਚਾਰੇ ਖਾਣੀ ਇਹੈ ਵਰਤਣਿ ਹੈ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰੇ ॥
ਕਹੈ ਰਵਿਦਾਸੁ ਨਾਮੁ ਤੇਰੇ ਆਰਤੀ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਹੈ ਹਰਿ ਭੋਗ ਤੁਹਾਰੇ ॥੫॥
(ਸ ਗ ਗ ਸ ਅੰਗ 694)

ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੈ ਪ੍ਰਭੂ ਅਣਜਾਣ ਲੋਕ ਮੁਰਤੀਆਂ ਦੀ ਆਰਤੀ ਉਤਾਰਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀ ਆਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਹੈ। ਹੈ ਭਾਈ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਅੰਦਰ ਕੁੜੇ ਹਨ। ਤੇਰਾ ਨਾਮ, ਮੇਰੀ ਉਪਾਸਨਾ ਵਾਲੀ ਚਾਈ ਹੈ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਮੇਰੀ ਰਗਤਨ ਵਾਲੀ ਸਿਲ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀ ਕੇਸਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਉਪਰ ਛਿੜਕਾਓ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਹੈ ਮੁਗਾਰ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀ ਪਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀ ਚੰਨਣ। ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਹੀ ਚੰਨਣ ਦਾ ਰਗਤਨ ਹੈ, ਨਾਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਭੇਟਾ ਤੈਨੂੰ ਚਤਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀ ਦੀਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦੀ ਹੀ ਬਾਤੀ। ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਤੇਲ ਲੈ ਕੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਪਉਦਾ ਹਾਂ। ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦੀ ਲਾਟ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀ ਧਾਗਾ ਹੈ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀ ਪੁਸ਼ਟ ਮਾਲਾ ਹੈ। ਬਨਸਪਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਠਾਰਾਂ ਭਾਰ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਭੇਟਾ ਕਰਨ ਖਾਤਿਰ ਅਪਵਿੱਤਰ ਹਨ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਦੀ ਤੈਨੂੰ ਭੇਟਾ ਕਿਉ ਕਰਾਂ? ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦੀ ਚੌਰ ਹੀ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਉਪਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਹੀ ਅਠਾਰਾਂ ਪੁਰਾਣਾ, ਤੀਰਥਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰਾਂ ਹੀ ਉਤਪਤੀ ਸੰਮਿਆ ਅੰਦਰ ਖੱਚਤ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਹੈ ਪ੍ਰਭੂ! ਕੇਵਲ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪੁਜਾ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਸੱਚੇ ਨਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਦ ਹੀ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਚਤਾਉਂਦਾ ਹਾਂ।

ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਮੂਲ ਵਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਦੋ ਸੁਰੂਪਾਂ ਸਰਗੁਣ ਅਤੇ ਨਿਰਗੁਣ ਦਾ ਬਿਆਨ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸਥਾਰ ਹੋਇਆ ਪਿਲਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਗੁਣ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਗਨ ਰਹਿਤ ਜਾਂ ਗੁਣ ਅਤੀਤ ਅਤੇ ਸਰਗੁਣ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਗੁਣ ਸਹਿਤ। ਗੁਣ ਅਤੀਤ ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਰਬ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਘਟ ਘਟ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਰਗੁਣ ਵੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਨਿਰਗੁਣ ਅਤੇ ਸਰਗੁਣ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਮਹਾਨ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਆਪ ਨਿਰਗੁਣ ਅਤੇ ਸਰਗੁਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਭਾਜਨ ਰੇਖਾ ਨਹੀਂ ਖਿਚਦੇ ਹਨ। ਨਿਰਗੁਣ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰਜਕ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਗੁਣ ਭਗਤੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਦੇ ਨੇਂਦੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਿਰਗੁਣ ਅਤੇ ਸਰਗੁਣ ਦੋਵੇਂ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੇ ਦਿਸਦੇ ਹਨ।

ਨਿਰਗੁਣ ਆਕਾਰ ਧਾਰਦਾ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮਿੰਡ ਰਚ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਵਸਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸਰਗੁਣ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰਾਂ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਹੈ---

ਨਿਰਗੁਣ ਆਪਿ ਸਰਗੁਣ ਭੀ ਓਹੀ ॥

ਕਲਾ ਧਾਰਿ ਜਿਨਿ ਸਗਲੀ ਮੋਹੀ ॥

ਅਪਨੇ ਚਰਿਤ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਬਨਾਏ ॥

ਅਪੁਨੀ ਕੀਮਿਤ ਆਪੇ ਪਾਏ ॥

ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥

ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰ ਏਕੇ ਸੋਇ ॥

(ਸ ਗ ਗ ਸ 287)

ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਉਪਸ਼ਕ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਪਰਮ ਹਸਤੀ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ -- (ਰਾਗੁ ਸੋਰਠ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੀ) ਸਰਬੇ ਏਕੁ ਅਨੇਕੈ ਸੁਆਮੀ

ਸਭ ਘਟ ਭੋਗਵੈ ਸੋਈ ॥

ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਹਾਥ ਪੈ ਨੇਰੈ ॥

ਸਹਜੇ ਹੋਇ ਸੁ ਹੋਈ ॥੧॥੧॥

(ਸ ਗ ਗ ਸ ਅੰਗ 657)

ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸੁਆਮੀ ਨੇ

ਏਸ ਸਹਿਰ ਦੀ ਬਸਤੀ ਅੰਦਰ ਸੀ ਇਕ ਭਗਤ ਪਿਆਰਾ। ਨਾ ਸੰਤੋਖਾ ਦਾਸ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਜਾਤੀ ਦਾ ਚਮਿਆਰਾ। ਕੌਸ ਦੇਈ ਸੀ ਕੀਵੀ ਉਸ ਦੀ ਵਡਿਆਂ ਭਾਗ ਵਾਲੀ।

ਕੌਸਾਂ ਦੇ ਘਰ ਬਾਲਕ ਹੋਇਆ ਚੰਨ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸੋਹਣਾ।

ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਤੋਖਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਆਰੀ ਸੀ। ਆਪ ਜਾਤ ਦੇ ਚਮਿਆਰ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਵਡੇ ਵਡੇ ਰੇ ਜੁਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਆ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਰੀ ਕਿਤੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਬਨਾਰਸ ਦੇ ਵਾਸੀ ਅਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪਸੁ ਢੋਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰਾਂ ਹੈ --

ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ ਕੁਟ ਬਾਂਦਲਾ ਢੋਰ ਢੋਵੇਂਤਾ

ਨਿਤਹਿ ਬਾਨਾਰਸੀ ਆਸ ਪਾਸਾ ॥

(ਸ ਗ ਗ ਸ 1293)

ਅਚਾਰੀਆ ਪਿਖਵੀ ਸਿੰਘ ਆਜਾਦ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਬਨਾਰਸ ਦੇ ਨਾਮ ਸੰਤੋਖਾ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਬਨਾਰਸ ਦੇ ਨਾਮ ਸੰਤੋਖ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਬਨਾਰਸ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਹੈ। ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂ ਯੂਨੀਵਰਿਸਟੀ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੰਘ ਇਕ ਪਿੰਡ ਸੀਰੀ ਗੋਵਰਧਨਪੁਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਨਾਰਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਤਲਖ ਸਚਾਈਆਂ

ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਖਤਰਾਂਏਕਲਾ
98148 - 98116

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇਹ ਬੋਲ ਬੁਲਾਰਾ ਦਰਾਣੀ-ਜਨਾਣੀ, ਨੂੰ ਸੱਥ ਤੇ ਸੌਂਕਣਾਂ ਵਾਲੇ ਮਿਹਣੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਤੇ ਨੱਕ ਪੁੰਜਦਾ ਨੇਤਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਧੋਤਾ ਸਮਝਦਿਆਂ ਵਿਹੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਲਹੁ ਵਡਿਆਈ ਨਾ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਸੱਭਿਅਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪੱਤ ਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਲਿਆਕਤ ਤੇ ਸੁਝਵੁਝ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੱਤਾ ਹੰਦਾ ਰਹੀ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਵਿਹੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਕਸਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜੇਲ ਵਿਚ ਸੁੱਟਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦ ਕਾਂਗਰਸ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਸੀ ਤਾਂ ਵਿਹੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਜੇਲੁ 'ਚ ਸੁੱਟਣ ਤੇ ਜਦ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਰਹੀ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਵਿਹੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਸ਼ਲਾਖਾ ਪਿੱਛੇ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੁਅਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵਾਂਗਡੇਰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ?

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੈਂ ਫਲਾਣੇ ਨੂੰ ਜੇਲੁ 'ਚ ਸੁੱਟਦੂ, ਢੀਂਗੜੇ ਨੂੰ ਜੇਲੁ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ ਦੂੰ' ਵਰਗੇ ਬਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਤੋਂ ਸੋਭਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਇਦ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਲੜਨਾ-ਭਿੜਨਾ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਰੀਬਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਾਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਮੁੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਭਟਕਾਅ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਅੱਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ ਬਦਲੇ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਤੇ ਸਿਰਫ ਵਿਹੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲੁ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਹੀ ਸੂਬੇ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸੂਬੇ ਦਾ ਭਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਵਰਗਾ ਸਾਮਰਕ ਕੇ, ਜਨਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ, ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਵੱਖ- ਸੁੱਖ 'ਚ ਭਾਈਵਾਲ, ਤੁੱਗੀਆਂ ਤੋਂ ਮਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਹਿੱਤ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਖਰਾ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਗੰਡੀਰ, ਮਸ਼ਿਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰ 'ਚ ਗੁਜਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜੇਲੁ 'ਚ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸਿਰਫ ਸੱਤਾ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਢੰਡੇਰਾ ਪਿੱਟ ਕੇ ਫਿਰ ਸੱਤਾ

ਹਥਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਖਿਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਅਹਿਸਾਨ ਜਿਤਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਸੜਕਾਂ, ਗਲੀਆਂ, ਨਾਲੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਿਸੇਦਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੀ 70ਗ ਜਨਤਾ ਭੁੱਖਮਰੀ 'ਚੋਂ ਗੁਰਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵਿਕਾਸ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ? ਅਹਿਸਾਨ ਤਾਂ ਜਨਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਨਿਧਿ ਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਭੇਜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸਟੇਜ਼ਾਂ ਰੈਲੀਆਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਹਿਸਾਨ ਤੇ ਜਿਤਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਨਿਜੀ ਵਿਕਾਸ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁ ਹੋਇਆ? ਇਸ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਣ ਕਿਸੇ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਸਾਇਦ ਇਹ ਲੋਕ ਵੀ ਜਨਤਾ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਜੀ ਵਿਕਾਸ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹਿਸਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਿੱਡ ਦੇ ਚੁਣੇ ਸਰਪੰਚ ਤੋਂ ਉਠੋਂ ਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਨ ਤੇ ਸਹਿਰ ਦੀਆਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕਲੋਨੀਆਂ 'ਚ ਕੋਠੀਆਂ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਰ ਸੈਂਬਰ ਹੇਠ ਲਗਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਰਗੇ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਫਲੈਟ ਕੋਈ ਅਲਾਦੀਨ ਦੇ ਚਿਰਾਗ 'ਚੋਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੇ, ਸਗੋਂ ਸੱਤਾ ਦੀ ਦਲਾਲੀ ਤੇ ਲੋਕ-ਵਿਹੋਧੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਨ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ? ਇਹ ਹੁਣ ਲੋਕ ਜਾਣ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਤੋਂ-ਰਾਤ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਰਾਮਦਾਇਕ ਜਿੰਦਗੀ, ਸੁੱਖ ਸਹੁਲਤਾਂ ਤੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਵਿਧਾਤਾ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਕਬਨੀ ਤੇ ਕਰਨੀ 'ਚ ਕਿਨਾ ਕੁ ਫਰਕ ਹੈ', 'ਜੱਗ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਅਥੇ ਉਨ੍ਹੇ ਲੰਘੀ ਤੇ ਖੁਅਜਾ ਵਿਸਰਿਆ' ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਤੇ ਆਮ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੁਣ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ?

ਹਰ ਵਾਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਾਗੀ ਹੋ ਕੇ ਦਲ ਬਦਲੀ ਕਰਕੇ ਟਿਕਟ ਲੈਣ 'ਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੈਂਦੀ ਨਿਤ ਦੀ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਨਾਲ ਖੁਲ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਣਾ ਛਿੰਡ ਭਰੋਗ ਤੇ ਫਿਰ ਜਨਤਾ ਜਾਣੇ.. ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਦਲ ਬਦਲ੍ਹੁ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਨਿਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਚੁੱਲਾ ਤਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਬਲਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬੁਝੋ ਆਈ ਜੰਵ ਤੇ ਵਿਨੋਂ ਕੁੜੀ ਦੇ ਕੰਨ ਵਾਂਗ ਪਿੱਡਾਂ ਤੇ ਸਹਿਰ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ 'ਚ ਮਾਰੀ ਦੇ ਕੰਨ ਵਾਂਗ ਪਿੱਡਾਂ ਤੇ ਸਹਿਰ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ 'ਚ ਮਾਰੀ

ਮੇਟੀ ਬੱਜਰੀ ਇੱਟਾਂ ਰੋਤੇ ਪਾ ਕੇ, ਦੋ ਚਾਰ ਲਈਟਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਇੱਜ ਅਹਿਸਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਜਨਤਾ ਦੇ ਪੈਸੇ 'ਚੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੱਲਿਓ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਚੋਂ ਹੁੰਕਾਰ ਤੇ ਅਹਿਸਾਨ ਭਰੀ ਸੌਂਤੀ ਸੌਂਚ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਾਰੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲ ਦਾ ਹੋਵੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸਿਰਫ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਆਟਾ ਦਾਲ ਵੰਡਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੰਗਤੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੇ ਭਿਸਟਾਰਾਚ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਨਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਮੀਠਾ ਲਾਗੈ' ਨੂੰ ਮੰਨਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਰਾਜਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਨਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਆਸ ਕਰਨੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ।

ਤੇ ਇਹ ਆਉ ਜਗ ਰਿਹਾ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਹੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸਿਲੇਜੁਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਸਤਾ ਹੈ। ਬੱਜਰੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਬਾਣੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹੋਗੇ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਅੰਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਅਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਟੰਡ ਰੋਡ (ਜੀ. ਟੀ. ਰੋਡ) ਸਭ ਗਿਰਿਹੇ ਧਰ ਦਿੱਤਿਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਲੋਕ ਜਜੀਆ ਦੇ ਕੇ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਟਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਖੁਨ-ਖਰਾਬਾ ਨਿੱਤ ਦੀ ਖੇਡ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਵੱਸਦੇ- ਰੱਸਦੇ ਘਰ ਉੱਜੜ

‘ਮੇਰੇ ਰੀਪ ਰੈਂਡੇ’ ਸੁਸਤਕ ਵਿਚੋਂ

ਸਾਡੀ ਅਦਾਕਾਰੀ

ਅਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਨਵਜ਼ਮੀ ਬੱਚੀ ਜਿਸਨੂੰ ਹਾਲੇ ਕੁਝ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਹੱਸਣਾ ਤੇ ਰੋਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਦੇ ਪੂਰਾ ਵੱਸ ਨਹੀਂ, ਮਾਂ ਤੇ ਹੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਦੀ ਗੇਦ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ। ਉਸ ਵਕਤ ਵੀ ਉਹ ਨਵਜ਼ਮੀ ਬੱਚੀ ਇਕ ਅਦਾਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੋਡੀ ਜਿਹੀ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਭੈਣ ਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੀ ਕਰਿਆ ਕਰਦੀ ਸੀ- ਗੋਹ ਕੂੜਾ ਕਰਿਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਭਾਂਡਾ ਟੀਂਡਾ ਮਾਂਜਦੀ, ਬਹਾਰੀ ਕੂੜਾ ਕਰਦੀ, ਪਾਬੰਧੀਆਂ ਪੱਥਰੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਬੋਡੀ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਹੋ ਕੇ ਧਾਰਾਂ ਕੱਢਦੀ, ਦੁੱਧ ਰਿਤਕਸੀ, ਬਾਪੁ ਜਾਂ ਵੀਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ। ਭਾਂਡਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਨਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਨੇ ਕੁ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਕਿਨੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਅਤਿ-ਕਸ਼ਨੀ ਅਲੰਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਦਰੀਆਂ ਖੇਮ ਬੁਣੌਣੇ ਸਿੱਖਣੇ, ਪੱਖੀਆਂ, ਫਲਕਾਰੀਆਂ ਕੱਚਣੀਆਂ, ਟੰਡਿਆਂ ਵਿਚ ਸਹੇਲੀਆਂ ਸੰਗ ਚਰਖੇ ਦੇ ਲੰਬੇ ਲੰਬੇ ਤੰਦ ਕੱਢਣੇ, ਪੂਣੀਆਂ ਗੋਹਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਿੱਖਣੀ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਟੰਡਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰ ਹੀ ਬਦਲ ਜਾਣੀ। ਬਾਧੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ, ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਸੁੱਖ ਮੰਗਦੀ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਾ। ਇਕ ਸਧਾਰਨ ਕੁੜੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਤੇਤੜਾਂ ਹਲਦੀ ਮਲ ਮਲ ਕੇ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਤੇਲ ਤੇ ਹਲਦੀ ਮਿਲਾ ਕੇ ਮਲਣੀ ਤੇ ਸਾਰੀ ਸੇਲ ਲਾਹ ਸੁਟਣੀ। ਉਹ ਹੀ ਕੁੜੀ ਜਦ ਲਿਸਕਾ ਪੁਸਕਾ ਕੇ ਵਧੀਆ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਤੁਰਦੀ ਤਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਰੇ ਦੰਗ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ। ਡੌਲੀ ਤੁਰਨ ਲੱਗੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁਲ ਦਿੰਦੀ। ਫਿਰ ਸਹੁਰੇ ਜਾ ਕੇ ਇਕ ਪਤਨੀ ਦਾ ਰੋਲ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ, ਪਤੀ ਦੀ, ਸੱਸਰੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ, ਦਿਓਰ, ਜੇਠ ਵੀ ਚੌਂਕੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਚੌਂਕੇ ਵਿਚ ਆਣ ਬਹਿੰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਰੋਟੀ ਪਕਾਉਣੀ ਵੀ ਸਹਾਰਨੀ ਪੈਂਦੀ। ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਨਾਂ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚਿੰਨੀ ਵੀ ਸਹਾਰਨੀ ਪੈਂਦੀ।

ਐਖਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਬਿਗਾਨੀ ਸਟੇਜ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਕਰਨਾ ਪਰ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਰਦੀ ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਮਾਂ ਬਣਦੀ ਤੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਰੋਲ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੀ ਸਵਾਣੀ ਦਾ ਤੁਰਬਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਹੜੀ ਘੱਟ ਕਲਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਘਰ ਦੀ ਸਵਾਣੀ ਦੀ ਵੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰਨੀ। ਉਮਰਾਂ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਢਲੇ ਜਾਣ ਤੇ ਫਿਰ ਦਾਦੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਪੋਤੇ ਪੋਤੀਆਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵੱਤ ਵਾਹੁੰਦੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨ ਸਵਾਸ ਚੱਲਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਅਦਾਕਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੋਲ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਇਕ ਦਿਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਰੰਗ ਮੌਚ ਤੋਂ ਤੁਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭੁਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਸਤੇ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਹੀ ਜੀਵਨ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪਤੀ ਦਾ, ਪਤਨੀ ਦਾ, ਮਾਂ ਪਿਛ ਦਾ ਰੋਲ, ਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਰੋਲ, ਧਾਰਮਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਰੋਲ ਬਿਜਨਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਰੋਲ, ਗੱਲ ਕੀ ਹਰ ਰੋਲ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਮਹਾਨਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡਾ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁਝ ਐਸਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਦੇਖਣ-ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਜ਼ਮਾਨੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਬਤੇ ਕੀਮਤੀ ਰਿਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾਤ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ ਸਾਡੇ ਲਈ ਰਿਸਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨਸਾਨ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਇਨਸਾਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿਸਤੇ ਨਾ ਰੱਖਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਣ, ਉਹ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪਾਣੀ ਹੀ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਪਸੂ ਨੂੰ ਰਿਸਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਨਸਾਨ ਤਾਂ ਰਿਸਤਿਆਂ ਦੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਰਿਸਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰਕੇ ਹੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਕੀ ਰਿਸਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੀ ਹੱਕ ਹਲ ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਸਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੋਚ ਲੈਣਾ ਥੀਂਕੇ ਹੈ, ਕਿ ਮੇਰਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਿਸਤਾ ਬਣਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ,

ਰਿਸਤੇ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਵੀ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਇਕ ਮਿਤਰ ਦਾ ਲੜਕਾ ਜਵਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਪੈਸੇ ਵੀ ਵਧੀਆ ਕਮਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸਾਇਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਸੀ। ਬੜੇ ਵਧੀਆ ਵਧੀਆ ਰਿਸਤੇ ਆਉਣ ਲੋਗ। ਇਟਾਂ ਦਿਨ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਕੁਝੀ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗੱਲ ਬਢੀ ਦਿਲਚਸਪ ਲੱਗੀ। ਘਰ ਵੀ ਠੀਕ ਹੈ, ਖਾਨਦਾਨ ਬਡਾ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕਾਮ ਨਹੀਂ ਤੇ ਕੁਝੀ ਡਾਕਟਰ ਹੈ। ਮੁੰਡਾ ਵੀ ਬੈਠਾ ਸੁਣੀ ਗਿਆ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ। ਜਦੋਂ ਬੱਸ ਗੱਲ ਨਿਬਤ ਹੀ ਚੱਲੀ, ਕਿਸਤਾ ਪੱਕਾ ਹੋ ਰਹਿਆ ਤਾਂ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਮੇਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾਂ ਲੱਗਾ, ਫੈਡ ਮੈਨੂੰ ਪਤਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀ, ਨਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਰੀਤੀ ਹੀ ਹਾਂ ਤੇ ਨ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੀ ਕਮਾਈ ਚਾਹੀਦੀ। ਜਿਸ ਸਟੇਜ ਤੇ ਜਿਸ ਪਾਤਾਲ ਦੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੰਗੀ ਚੋਣ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸਾਡੇ ਟੀਚੇ ਤਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਬਣਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈਏ ਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਡਰਾਮੇ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਕਲਾਕਾਰ ਵੀ ਐਸੇ ਜੋਕਿਏ ਜੋ ਸਾਡੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਹੀ ਪਾਤਰ ਲੱਗਣਾ ਸਹੀ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡਾ ਡਰਾਮਾ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਪਾਤਰਾਂ ਨੇ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਚੱਲ ਦਿਆਂ ਤੁਹਾਡੀ ਜੀਵਨ ਛਾਕੀ ਦੇ ਭਾਵ ਅਰਥ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੀ ਸਾਡੀ ਅਦਾਕਾਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਸ਼ਹੂਰ ਚਾਰਲੀ ਚੈਪਲਿਨ ਗੁੰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਇਕ ਅਦਾਕਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਬੈਡ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਪਕਤਿਆ ਜਾਦਾ ਤੇ ਰਾਤ ਭਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਮੁੜ ਮੁੜ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੀ ਜਿੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਜਿੱਦ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਹੈ— ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਠੀਕ ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਤਾਂ ਬੈਡ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਾਣ ਹਨ।

ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਗੱਲ
ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਕ
ਨਾਮ ਸਾਡਾ ਘਰਦਿਆਂ
ਨੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਤੇ
ਦੂਸਰਾ ਨਾਮ ਸਾਡੇ
ਰੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ
ਅਦਾਇਗੀ ਕਈ ਵਾਰ
ਇਨ੍ਹਿਂ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦੀ
ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਾਡਾ
ਉਸ ਰੋਲ ਮੁਾਬਕ
ਹੀ ਨਾਮ ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਸੁਰਿਦਰ ਸੁਨੜ
530-691-6378

ਡਾਕਟਰ, ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਜਾਂ ਫੌਜੀ ਸਾਹਿਬ ਸਾਡੇ
ਨਾਗਰ ਤੇ ਰੱਖੋ ਹੋਏ ਨਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਜੀਵਨ
ਵਿਚ ਅਦਾਕਾਰੀ ਤੋਂ ਸਾਡੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੀਮਤ
ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਕਲਾਕਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ
। ਸਾਡੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਪਤਾ
। ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਚੁਣੋ ਹੋਏ, ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ
ਤੀਥੀ ਰੋਲ ਹੀ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੀ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਦੇ
। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਟੇਜ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਭੱਜੋ ਫਿਰਦੇ ਹੋ
। ਰੋਲ ਯਾਦ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਨਿੱਕੇ ਸਿਹੇ
ਤੁਸੀਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਸ ਕਿੱਸੇ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ
ਦੇਂਦੇ ਹੋ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਸਾਂਝੂ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਬਹੁਤ
ਸਕਤੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਾਡੇ ਵੱਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵੇਂ ਖੇਡੇ ਹਾਂ, ਕਿਵੇਂ ਸੁਣੇ ਹਾਂ, ਕਿਵੇਂ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਵੇਂ ਹੁਣੇ ਹਾਂ- ਪੁਠੇ ਤੁਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਧੇ। ਇਹ ਸਭ ਸਾਡੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਬੜੀ ਸਿਆਈ ਹੈ। ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਭ ਲੋਕ
ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਲਾਕਾਰ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਹੈ।
ਵੱਖਾਵੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੀ ਅਦਾਕਾਰ। ਜਿਹੜੇ ਜਿੱਤ
ਗੇ ਹੀ ਸਿਕੰਦਰ। ਬਾਕੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦੇ
ਏਂ ਘੋੜੀ ਚੜ੍ਹੇ ਤਾਂ ਜਾਣੀਏ।

ડાક્ટર અજીત સિંહ કેટકૃતા
drsinghajit@gmail.com
585-305-0443

ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਉੱਥੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤਵਾਸੀ ਦੂਹਰੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਸਨ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਮਿਆਰੀ ਹੋਣਾ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ੁਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਦੀ ਵੇਚ ਸਮੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ ਬਹਾਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਲੋਂ ਹੀ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨੀਆਂ ਹੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਘਟੀਆਂ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਰਤਣ ਕਾਰਣ ਹੈਜ਼ੇ, ਪਲੇਗ ਅਤੇ ਸੀਤਲਾ ਮਾਤਾ ਜਿਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੇਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਦਕਾ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਸੀ। ਅਖਬਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 50 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਾਰਣ ਲਗਭਗ 76,50,000 ਮੁੱਖੀ ਜਾਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲੋਕ ਭੁੱਖੇ ਮਰਾ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਾਰੇ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਖਾਦ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਜੇ ਜੇ ਸੰਡਰਲੈਂਡ ਨੇ ਅੰਕਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਾਲ ਦਾ ਕਾਰਣ ਵਰਖਾ ਦੀ ਅਣਹੋਦ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਵਸੋਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਰਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਆਰਥਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਨਾਤ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਕਾਰਣ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਭਿਆਨਕ ਗਰੀਬੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਿੰਡਮੈਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਗਭਗ ਹਰ ਸਾਲ 17,50,00,000 ਪੈਸ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
 ਸਵਾਮੀ ਅਭੇਦਾਨੰਦ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ
 "ਭਾਰਤ ਤੇ ਉਹਦੇ ਲੋਕ" ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ
 ਇੰਗ੍ਰੈਂਡ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਉਪਰ 1900 ਵਿਚ 24 ਕਰੋੜ
 40 ਲੱਖ ਪੈਂਡ ਵਿਆਜ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਹਰ
 ਸਾਲ ਵਧਦੀ ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਭਾਰਤ ਸਾਰੇ
 ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ, ਵਿਸਾਲ ਸਥਾਈ ਫੌਜ, ਅਫਸਰਾਂ
 ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ, ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ
 ਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਭਨਾ ਨੌਕਰਾਂ ਦੀਆਂ

ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਚੱਟੀ ਵੀ ਭਰਦਾ ਹੈ । 1910-11 ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਮੰਦਿਰਮਦਨ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ 35,69,71,410,ਪੈਸ਼ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 8,47,95,575 ਪੈਸ਼ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਘਰੇਲੂ ਖਰਚ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਯੂਰਪੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਬੱਚਤ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਭੇਜ ਪੈਸੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ।

ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਬਚੇ ਬੱਡੇ ਬਹੁਤ
ਪੈਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਚੋੜਨ ਦੀ ਨਿੱਤ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ
ਅਫੀਮ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ
ਇਸ ਲੁਟ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ
ਤੋਂ ਹੀ 90 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। 1906 ਵਿਚ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ
ਐਸ ਏ ਦੇ ਬਾਰਾਇਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਬਾਰੇ ਇਸਤੇ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਨਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਟੈਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਕਠੀ
ਕੀਤੀ ਕੁਲ ਰਕਮ ਦਾ 40 ਫੀ ਸਦੀ ਭਾਗ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੀ
ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੀ ਦਰ ਇਤਨੀ ਬੋਝਲ ਹੈ ਕਿ ਜੋ
ਜੇ ਕਰ ਫਸਲਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਇਤਨੀ ਬੱਚਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਮੰਦੀ ਫਸਲ ਦੇ ਨਾਲ
ਰੱਜ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾ ਸਕਣ। ਕੁਲ ਕਰ ਦਾ 10 ਫੀ ਸਦੀ ਰਿਫਰ
ਲੁਣ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਪੌਡ ਮਹਾਰ 5/8
ਸੈਂਟ ਹੈ। ਇਹ ਲੁਣ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਭਾਰੀ
ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰੰਤੁ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਇਹੋ ਹੀ ਬਹੁਤ ਬੋਝਲ ਹੋ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਲੁਣ ਉਪਰ ਟੈਕਸ ਇਕ ਸੈਂਟ ਫੀ ਪੌਡ
ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦਰ ਕਾਰਣ ਗਰੀਬਾਂ ਵਿਚ ਲੁਣ ਦੀ
ਮਿਕਦਾਰ ਦੀ ਖਪਤ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਕਮੀ ਆ ਗਈ ਸੀ
ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਅੱਤ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਦੁਖਦਾਈ
ਹੈ ਕਿ ਕਰੋਤਾਂ ਲੋਕ ਹਰ ਵੇਲੇ ਹੀ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੀ ਦੰਦੀ ਤੋਂ
ਖਲੋਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨਕਤੇ ਜੋ ਸੋਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਖ
ਮਾਤਰ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੋ

ਜਨਵਰੀ 1914 ਦੇ ਸੰਸਾਰ (ਵਿਕਟੋਰੀਆ) ਵਿਚ ਸਚਾਈ ਪ੍ਰੇਮੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਰ ਜੋਹਨ ਰੋਬਰਟਸ ਦੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿ ਕਿ ਲਾਭ ਪੁਚਾਏ? ਪਹਿਲਾ ਇਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਸਿਰੇ ਟਾਪੂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਵਧ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਲਤਨਤ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਆਫ਼, ਸਕਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਰੇਖਮੈਂਟਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਭਾਵਾਂ ਛੱਡੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਜ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਲਿਆਂਦੀ ਦੌਲਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜੇ ਭਾਰਤ ਨ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣਾ

ਐਡਨਬਰਾ , ਚੇਲਤਨਹੋਮ ਅਤੇ ਬਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਭਾਰਤੀ ਧਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਵਪਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਧਰਨ ਦੇ ਬਲਬੁਤੇ ਤੇ ਹੀ ਨੇਪੋਲੀਅਨ ਬੋਨਾਪਾਰਟ ਵਿੱਚੋਂ ਲੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ ਸਾਂ। ਸਿਰਫ ਭਾਰਤੀ ਧਰਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕ ਕੇ ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਇਕ ਟਾਪੂ ਵਿਚ ਵਾੜ ਸਕੇ ਸਾਂ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਇਹ ਫਾਇਦੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਏ ਸਰਪ੍ਰੰਤੀ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਹਿਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ
ਦੇ ਲੋਕ ਹੇਠ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਾਰਨ
ਆਪਣੀ ਮਾਤਰ ਭੂਮੀ ਛੱਡ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ
ਹੋਏ ਸਨ ।

1. ਉਹ ਜ਼ਿੰਨੀ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸਿਧੇ
ਅਤੇ ਅਸਿਥੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ।

2. ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਧੰਨ ਕਮਾ ਕੇ ਲੋਟ੍ਟ ਸਾਹੂਕਾਰਾਂ ਦੇ
ਕਰਜ਼ੇ ਉਤਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਭਾਰੀ ਬੋਣ
ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ ।

3. ਇਹ ਆਪਣੇ ਚੀਨੂ ਚੀਅਂ ਪੱਤ੍ਰੀਅਂ ਹੋਚੀਅਂ ਆਰਮਾਨ

ੴ ਚੁਹ ਅਖਣ ਜਾਇਨ ਦਾਨ ਵਛੜਾ ਹਟਾਇਆ ਆਵਦ
ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਇੱਛੂਕ ਸਨ।
ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬਾਰ ਛੱਡ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਸੀ
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਹੀ ਭਰਤੀ ਹੋਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ
ਕਥ ਇਹੋ ਜਿਹੋ ਰਲਦੇ ਮਿਲਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਲਗਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਾਨੀਂ ਜਾਂ ਕਰੀਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਿਵਾਰਿਕ ਵੰਡ ਸਦਕਾ ਜਾਮੀਨ ਘਰ
ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵੀ ਘਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ
ਚਲਾਉਣ ਜੋਗੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੇਚੁਜ਼ਗਾਰੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਪੜ੍ਹੇ
ਲਿਖੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਨੁਸਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ
ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਚੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ
ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਰਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਪਰਵਾਸ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਤਨਖਾਤ
ਤੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਉਹ ਬਾਹਰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਹੋ ਕੇ
ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ
ਹਾਲਤਾਂ ਦਸਦਿਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਜੋ ਵੀ ਸਪਨਾ ਹੈ
ਪਰਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰ ਵਪਸ ਵਤਨ
ਆ ਕੇ ਸੁਖ ਅਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਸਕੇਗਾ। ਪੰਨ੍ਹਤੂ ਅਸਿਹਾ
ਘਟ ਹੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਲਾਲਚ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾ
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਡੇ
ਡੇਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਲਜੀਤ ਮਾਲਵੇ ਵਾਲਾ ਸਬਿੰਦੀ ਨੂੰ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਦਾ ਹੈ ----

ਰੱਬਾ ਐਨਾ ਤੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਮਿਰ ਕਰਦੇ ,
ਪੱਤ ਕਰਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੁਦੇਸ਼ ਜਾਵੇ ਨਾ ।

ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ
 ਹੁੰਦੀ ਯਾਰਾਂ ਬੇਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਦਾ
 ਪਿਆਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਘੇਰ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹਜ਼ੀਰ ਹਰਮਨ
 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ -----
 ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਸੱਜਣਾ, ਅਸੀਂ ਕਿਉਂ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਹੋਏ ?
 ਘਰ ਛੱਡਣੇ ਸੌਖੇ ਨਹੀਂ, ਘਰ ਛੱਡਣ ਵੇਲੇ ਰੋਏ।

ਘਰ ਵਿਚ ਲਾਡਲੇ ਪੁੱਤਰ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ
ਹੱਥ ਵਟਾਉਣ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੀਣਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕਰ ਜਦੋਂ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਚੌਕੇ ਤੋਂ
ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਚੌਕੀਦਾਰੀ, ਫਲ ਤੱਤਨਾ, ਡਰਾਈਵਰੀ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ
ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਸਮੱਝਤਾ ਕਰਦੇ ਜਾਪਦੇ
ਹਨ। ਸ਼ੇਰੀ ਮਾਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ----
ਆਟਾ ਗੰਨ੍ਹਦੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਬਢੀ ਆਓਦੀ,
ਨੀ ਬੀਬੀ ਤੇਰੀ ਆਏ ਦੀ ਚਿੜੀ।

ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਹੋਏ ਮੰਡੀ ਅਤੇ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ
ਤਰਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਸੰਤੁਲਨ ਨਾ ਰੱਖ ਪਾ ਸਕਣ
ਕਾਰਨ ਵਤਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਰਜੀਤ
ਹਰਮਨ ਉਸ ਸਬਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਸਦਾ ਹੈ --
ਮਨ ਦਾ ਪੰਛੀ ਕੈਦ ,ਇਥੋਂ ਹੁਣ ਉਡਣਾ ਚਾਹਵੇ,
ਇਸ ਨਿਰਮਲੀ ਨਵਜੀ ਦੀ ਪਾਸੇ ਨਹ ਮੌਹ ਨਾ ਆਵੇ।

ਇਸ ਨੂਰਮਹਾ ਨਗਰਾ ਦਾ, ਨਾ ਸਾਇ ਹੁਣ ਸਹ ਨਾ ਆਵਾ
ਪਰੰਤੂ ਕੁਝ ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕਰ ਚੁਕੇ
ਵਿਅਕਤੀ ਜਦੋਂ ਗਹਿਣੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਛਡਾਉਣ
ਵਾਲੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਾਰਣ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਵਤਨੀ ਆ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਫੈਸਲੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਤਾਂ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਤ੍ਰ ਨਸੀਬਾਂ ਵਾਲੇ ਆਖਣ ਲਈ ਵੀ
ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਰੋ ਬੈਠਦੇ ਹਨ
ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ
ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ
ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਗ ਸਵੀਕਾਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
ਅਮਰਿੰਦਰ ਗਿੰਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੇਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ
ਕੂਕਦੇ ਹਨ ਕਿ --
ਪਰਦੇਸੀ ਵਸਣ ਵਾਲਿਓ ਵੇ,
ਕਦੇ ਵਤਨੀ ਫੇਰ ਪਾ ਲਿਆ ਵੇ ।
ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਕੁਝ ਚੇਤੇ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਰੱਖਣਾ ,
ਇੱਕ ਮਿੱਟੀ ਆਪਣੀ ਭੁਲਿਓ ਨਾ
ਇੱਕ ਚੇਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਰੱਖਣਾ ।

ਇਹ ਹਾਲਤ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ ਹੁਣ ਵੀ ਪਰਵਾਸ
ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਕਾਰਣ ਕੁਝ ਥੋੜੇ ਬਹੁਤੇ ਤਬਦੀਲ ਹੋ
ਚੁਕੇ ਹਨ। **(ਚਲਦਾ)**

ਕੁਮਾਇਸ਼ ਬਣ ਕੇ ਰਹੇ ਗਈ ਨੇ ਯੀਜਾਬ ਦੇ ਵਿਆਹ

ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆਂ। ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਅਜੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੰਮੀ ਦੇ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬਣੇ ਕਿ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਨੂੰ ਕਦੇ ਦਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਫੇਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇਖਿਆਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵੀਹ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। 2012 ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸਹੁਰੇ ਮੁਹਾਲੀ ਬਣੇ। ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਇੰਡੀਆ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਅਕਸਰ ਇੱਥੇ ਗੇਤਾ ਲੱਗਣਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਭੇਜ ਦੌੜ 'ਚ ਕਾਢੀ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। 2015 ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੇ 10 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਈ। ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੰਗੀ ਭੁਮਿਕਾ ਬੜੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਲੱਗ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਰੌਣਕ, ਖਾਸਕਰ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਤਾਰੀਫ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸਬੰਧ ਇਹ ਬਣਿਆ ਕਿ ਮੁਹਾਲੀ ਪਹੁੰਚਿਆਂ ਹੀ ਪੰਦਰਾਂ ਕੁਝ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵਿਆਹ, ਵਿਆਹ ਘੱਟ ਤੇ ਇੱਕ ਮੇਲਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੱਗਿਆ। ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਜੋੜੀ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ। ਪਤਾ ਲੱਗ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲਾਵਾਂ ਲਈ ਗਏ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਸਲੀ ਰਸਮ ਲਾਵਾਂ ਹੀ ਹਨ। ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਫਿਰ ਕਾਹਦਾ ਵਿਆਹ ਦੇਖਿਆ। ਘੰਟੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਜੋੜੀ ਆ ਗਈ।

ਲੋਗ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵਿਆਹ, ਵਿਆਹ ਘੱਟ ਤੇ ਇੱਕ ਮੇਲਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੱਗਿਆ। ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਜੋੜੀ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ। ਪਤਾ

ਅਵਨੀਤ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ, ਕੈਨੇਡਾ

ਮਸਤ ਸਨ। ਕੁਝੀ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 10 ਕੁ ਜਣੇ ਹੀ ਹੋਣੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਜੋੜੀ 'ਚ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਜੋੜੀ ਕਦੇ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠੀ, ਕਦੇ ਸ਼ਗਨ ਪਏ ਅਤੇ ਕਦੇ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਉਤਰ ਗਈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਹੁਤੇ ਮਹਿਮਾਨ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਗਾ ਰਹੇ ਗਾਇਕ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਮਗਨ ਸਨ। ਖਾਣਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਖਾਣਾ ਖਾ ਕੇ ਅਸੀਂ 4 ਕੁ ਵਜੇ ਉਥੋਂ ਮੁਹਾਲੀ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ ਪਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਸ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਕੋਈ

ਲੋਗ ਹਾਂਡ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੁਖੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਧੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਔਸਤਨ ਦੇ ਘੰਟੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਹਵਾਈ ਝੂਟਿਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੀ ਵੇਰਵਾ ਦੱਸਿਆ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਨਾ ਕੋਈ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋੜੀਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੌਂਡੇ ਸਿਆਸੀ ਮੰਤਰਵਾਂ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਵੀਸ਼ਕਰ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਕਈ ਅਜਿਹੇ

ਅਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਲੜਾ ਲੜੀ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਦਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਸੁੱਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇਣ ਪਰ ਇਹ ਕਾਰਜ ਮਹਿਸੂਸਨ ਪਰੋਡ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮੁਕੰਮਲ ਵਿਆਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਪੈਲੇਸ ਨਹੀਂ ਬੁੱਕ ਹੁੰਦਾ ਬਲਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਖੇ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਿਨ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਟੇਦਾਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਰਾਤ ਸਿੱਧੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਿਲਣੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚਾਹ-ਨਾਸਤਾ ਸਭ ਉਥੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮਹਿਮਾਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਫਿਰ ਸ਼ਗਨ ਵੀ ਉਥੇ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਵੀ ਉਥੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਡੋਲੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕੜੀ ਦੇ ਘਰੋਂ ਵਿਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਜੋੜੀ 'ਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਇਸ ਦਿਨ ਸਭ ਕੜੀਆਂ ਬਣ ਦੱਬਕ ਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਲਹਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਦੁਲਹਨ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਆਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁਤਿਆ ਸਾਡਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਵਿਆਹ ਸਾਡੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਪੈਸਾ ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਜੋੜੀ ਦਾ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਧੀਜਾਬ ਦੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਵਾਈ ਝੂਟਿਆਂ ਦਾ ਖੜਕਾਨੇ ਨੂੰ ਝਟਕਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਵਾਈ ਝੂਟਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਨਤਕ ਧਨ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹਵਾਈ ਝੂਟਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲਗਪਗ 150 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੁਨਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਦੇ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੈਲੀਪੈਡਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੁਖੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਧੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਔਸਤਨ ਦੇ ਘੰਟੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਹਵਾਈ ਝੂਟਿਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੀ ਵੇਰਵਾ ਦੱਸਿਆ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਨਾ ਕੋਈ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋੜੀਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੌਂਡੇ ਸਿਆਸੀ ਮੰਤਰਵਾਂ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਵੀਸ਼ਕਰ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਕਈ ਅਜਿਹੇ

ਮੈਂਬਰ- ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ੀਠੀਆ, ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਜਨਤਕ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉਡਾਰੀਆਂ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤਾਗਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਨਾ ਹੀ ਮੰਤਰਵਾਂ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਡਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੱਸਿਆ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਨਾ ਕੋਈ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋੜੀਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੌਂਡੇ ਸਿਆਸੀ ਮੰਤਰਵਾਂ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਵੀਸ਼ਕਰ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਕਈ ਅਜਿਹੇ

ਜਨਰਲ (ਕੈਗ) ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਇਤਿਰਾਜ ਵੀ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਲਿਆ ਨਹੀਂ। 'ਕੈਗ' ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਤਾਗਰੀਆਂ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2013 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ 2014 ਤਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਦਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਾ ਹੀ ਮੰਤਰਵਾਂ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਡਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰ

ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਾਲਾ ਰੀਜ਼ਾਬ

(ਤੀਜੀ ਕਿਸਤ)

ਦਸੰਬਰ !6 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅੰਖਡ ਪਾਠ ਰਖਾਉਣ ਲਈ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਟਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਹੈ ਤੇ ਵੱਡੀ ਨਹਿਰ ਦੇ ਉਤੇ ਹੀ ਸੁਸੋਭਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਚੱਲ ਪਏ। ਧੰਨ ਇੰਨੀ ਸੀ ਕਿ ਮਸਾਂ ਹੀ ਚਾਰ ਫੁੱਟ ਤੱਥ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੌਲੀ ਹੀ ਚੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂ-ਕਿ ਤੇਜ਼ ਚਲਾ ਕੇ ਵਿਖਾਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਵੇਂ ਕਾਰ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ। ਬੇਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕੁੰਮ ਕਲਾਂ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਛੀਵਾਡੇ 'ਚੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਘੰਟੇ 'ਚ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਮਾਛੀਵਾਡਾ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਹਿਨਸਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੋਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਖੂਹ ਦੀ ਟਿੱਡ ਨੂੰ ਸਰਾਹਣਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰਾਤ ਕੱਟੀ ਸੀ, ਉਸ ਕਾਲੀ ਬੋਲੀ ਰਾਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਦਗੀ ਦੇ ਕੀ ਰੰਗ ਦਿਖਾਏ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਅਸੀਂ ਕਿਆਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਦੇ। ਚਾਰੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਵਿੱਛੜ ਗਏ, ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਵਿੱਛੜ ਗਏ, ਸਾਰੇ ਸਿਪਾਹੀ ਤੇ ਸਾਬੀ ਵਿੱਛੜ ਗਏ। ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ

ਇਕ 52 ਕਲੀਆਂ ਵਾਲਾ ਜਾਮਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚੋਂ 52 ਕੈਦੀ ਰਾਜੇ ਛੁਫ਼ਵਾਏ ਸਨ, ਅਪ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਰਾਤ ਇੱਥੇ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਬੇਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਘੋੜਾ ਬੰਨਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਬੇਰੀ ਸਾਹਿਬ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੇਰੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਬੇਰ ਵੀ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਗੁਰੂਨਿਆਂ ਵਰਗੇ ਸਾਈਜ਼ ਦੇ। ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਦਸਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉੱਚ ਦੇ ਪੀਰ ਬਣ ਕੇ ਪੋਰ ਦੀ ਗਿਆਚਾਂ ਤਾਰੀਖ 1761 ਬਿਕਰਮੀ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਨਬੀ ਖਾਂ ਤੇ ਭਾਈ ਗਨੀ ਖਾਂ ਜੀ ਸਨ।

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਇੱਥੇ ਬੇਰੀ ਸਾਹਿਬ ਬੱਲੇ ਅਧਾਰ ਪਲੰਘ ਰਖਵਾ ਕੇ ਵਿਸਰਾਮ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿੱਤਰ ਕਰ ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ ਦੇਗ ਵਰਤਾਈ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਦੇਗਸਰ ਸਾਹਿਬ ਰੱਖਿਆ। ਇਸੇ

ਸ੍ਰੀ ਦੇਗਸਰ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵੀ ਇਕ ਸੱਚੀ ਸਾਖੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਵੀ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖ ਕੇ ਅੰਦਰਾਂ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਕਿ ਨਹਿਰ ਸਬੰਧੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

'ਸੰਨ 1854 ਵਿਚ ਨਹਿਰ ਸਰਹੰਦ ਦਾ ਸਰਵੇ ਹੋਇਆ ਤੇ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਨਹਿਰ ਲੰਘਾਉਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਬਣਾ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਖੁਦਾਈ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਮਿ: ਸਮਿੱਖ ਬੇਰੀ ਸਾਹਿਬ ਵੱਡਣ ਲੱਗ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। (ਜਿਸ ਬੇਰੀ ਸਾਹਿਬ ਬੱਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ ਸੀ)। ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਥੇ-ਜਿਥੇ ਬੇਰੀ ਦੇ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਗਈ, ਪੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਥੋਂ-ਉਥੋਂ ਖੂਨ ਨਿਕਲਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵੀ ਘਬਰਾ ਗਿਆ ਤੇ ਪਛਾਇਆ ਤੇ ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ 51 ਰੁਪਏ ਦੀ ਦੇਗ ਕਰਵਾਈ।

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਹਿਸਟਰੀ 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਵਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਉਸ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੇ ਉਥੋਂ ਨਹਿਰ ਨੂੰ ਵਿੱਗ ਪਾ ਕੇ ਲੰਘਾ ਲਿਆ ਪਰ ਬੇਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾ ਲਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੀ ਨਹਿਰ

ਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰ-ਪਰਦਾਇ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਰੱਜ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦਿੰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਤੇਪਾਂ ਅੱਗ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਉਡ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸੀ ਤੱਕ ਨਾ ਕੀਤੀ।

ਉਥੋਂ ਦੀ ਖੋਏ ਦੀ ਬਰਫੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਤੇ ਬਰਫੀ ਕੁਝ ਖਾਕੀ ਰੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਵਾਦ ਬਿਲਕੁਲ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਅਸਲੀ ਖੋਏ ਦੀ ਬਰਫੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਥੋਂ ਅਸੀਂ ਮਾਛੀਵਾਡੇ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਤੇ ਜਦੋਂ ਵਾਪਸ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦਾ ਬੋਰਡ ਆਇਆ, ਲਿਖਿਆ ਸੀ (ਇਰਾਕ)। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕਦਮ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਗਿਆ ਤੇ 1985 ਦੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਨ 'ਨਾਫਤੀ' ਉਤੇ ਸੋਲਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ

ਉਚਾਰਿਆ ਸੀ:
ਮਿਤਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਹਾਲ ਮੁਰੀਦਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ!
ਯਾਰਤੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸੱਥਰ ਚੰਗਾ
ਭੱਠ ਖੇਤਿਆਂ ਦਾ ਰਹਿਣਾ
ਸੁਲ ਸੁਰਾਹੀ ਖੰਜਰ ਪਿਆਲਾ
ਵਿੱਗ ਕਸਾਈਆ ਦਾ ਸਹਿਣਾ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸਬਦ ਸੁਣੀਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਜਿਦਗੀ ਨੂੰ ਕਿਨਾ ਨੇਤਿਉਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ 'ਚ ਹੱਥ ਵੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਲਹਿਰਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚ ਹੀ ਸੌਂਗ ਗਏ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਬੀਡਣੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਵੀ ਇਸ ਪੋਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ। ਉਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੁਸੋਭਿਤ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਖੂਹ ਤੇ ਟਿੱਡਾਂ ਵੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵਿਚ ਲਟਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕਟਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਕਟਾਣਾ ਸਾਹਿਬ (ਸ੍ਰੀ ਦੇਗਸਰ ਸਾਹਿਬ) ਵਿਖੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ 20 ਫੁੱਟ 1675 ਬਿਕਰਮੀ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਆਏ ਸਨ ਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ 7 ਤੋਂ ਸਨ, ਨਾਲ ਹੀ 1100 ਘੰਤ ਸਵਾਰ ਤੇ ਚੰਦੂ ਕੈਦੀ (ਜਿਸ ਨੇ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ!)।

ਲਈ ਜੋ ਸੁੱਖਣਾ ਸੁੱਖ ਕੇ ਇੱਥੇ ਦੇਗ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਥਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ 'ਚ ਅੰਖਡ ਪਾਠ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੁੱਚੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਫੋਨ ਦੇ ਉਤੇ ਹੀ ਅੰਖਡ ਪਾਠ ਲਈ ਤਾਰੀਖ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਚੰਗਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦਿਨ ਉਥੇ 9 ਤੋਂ 10 ਵਜੇ ਤੱਕ ਪੁਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਵੱਲੋਂ 11 ਵਜੇ ਅੰਖਡ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਸੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਲਾਭ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਕਮਰੇ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਸਾਕ-ਸਬੰਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਵੋ, ਪੂਰੇ ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ ਅਰਦਾਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਖਡ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਅੱਲੋਂਗ-ਅੱਲੋਂਗ ਕਮਰਿਆਂ 'ਚ ਚਲਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਕੱਠੇ ਇਕੋ ਹਾਲ 'ਚ ਸਾਰੇ ਅੰਖਡ ਪਾਠ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਮਾਛੀਵਾਡੇ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਭੈਣੀਆਂ ਪਿੰਡ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਪਰਦਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਹਾਲਾਂ ਦੇ ਇਲਵਾਹਾਂ ਹਾਕੀ ਦਾ ਇਕ ਸਟੇਡੀਅਮ (ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ) ਵੀ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੈਂਡਾਂ ਹੈਂਡਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਖਡ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਨਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਉਂ ਭਾਈ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੈ।

ਉਥੋਂ ਅੱਗੇ ਅੰਖਡ ਪਾਠ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਵੇਲੇ ਪੁਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਜੋ ਅੱਗੇ ਅੰਖਡ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਸੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਸਿੱਖ

ਬਾਦਲ ਦਲੀਓ, ਤਨਖਾਬੀ ਤੋਂ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ!

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾ ਇੱਕਾ-ਦੁੱਕਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੁਖ ਸਬੀਲੀ ਲੰਘ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਹੁਣ 11 ਮਈ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੋਗੋਗਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੌਣ ਸੰਭਾਲੇਗਾ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਖਬਾਰੀ ਸੁਰੱਖੀਆਂ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਬਣੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਚਿਖਿਆ। ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਵੀ ਵਾਪਰੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਡਿਤ ਕੀਤਾ। ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾ ਖਬਰ ਆਈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਸੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ 'ਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿੱਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕੱਤ੍ਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋ, ਸਿੰਚਰ ਸਿੰਘ ਮਲਕਾ ਅਤੇ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਕਾਫੀ ਅਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਸਿਧਾਂਤਕ ਘੱਟ ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਦੌੜ ਲੱਗ ਗਈ। ਪਰ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਅਜੇਹੇ ਖਿਲਾਤੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖ-ਸੂਣ ਕੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਨ 'ਚ ਹੀ ਭਲਾਈ ਸਮਝੀ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕੋਈ ਅਜੇਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੇਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਜਕ ਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆ ਸਕਦੀ ਹੋਵੇ। ਸਨਿਚਰਵਾਰ 4 ਫਰਵਰੀ ਸਾਮ ਦੇ 5 ਵਜੇ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੁੰਦਿਆ ਸਾਰ ਹੀ, ਦਿੱਲੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਰਸਾ ਡੇਰੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਾਂ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਵੀ ਥੰਡਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚਵੱਸ, ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿਰਸੇ ਵਾਲਿਆ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਏ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਲਾਗਾ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਖਬਰ ਦਿੱਲੀ (ਲੱਗ ਭੱਗ 200 ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ) ਪੁੱਜਣ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਸਾਂਨ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਗੁਰਾਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ

We are happy to announce the launch of our app Courtesy. This fun and engaging app will help support our local economy and students as well as drivers while saving lives, increasing classroom productivity and bringing people together in real life without the distraction of technology.

Are you a Student or a Driver (eventually we are all drivers)?

If Yes then:

Download the Courtesy app on your iPhone by searching courtesyapp.co on the appstore or simply using this link:

<https://jb3f.app.link/klw7JmG69w>

1. Lock your phone at Lockspots or while driving to earn points
2. Redeem points for exclusive rewards within the app

Are you a business owner?

If Yes Then:

Join our list of partners and find out how you can increase sales while enhancing customer experience and loyalty.

Request a demo here:

<http://courtesyapp.co/businesses.html>

Register here:

<http://courtesyapp.co/Business/register.php>

Please let me know if you have any questions.

Dr. Kulwant Gill

Chief Operating Officer & Co-Founder | Courtesy App

www.courtesyapp.co

kulwant@courtesyapp.co

(408) 807-2519

(ਮਈ 2007) ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਹੁਕਮ ਨਾਮੇ ਦਾ ਚੇਤਾ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਦਲੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਘਟਨਾ ਕਰਮ ਦੀ ਪੱਤਾਲ ਕਰਕੇ ਰਿਪੋਰਟ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਭੇਜਣ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਚਾੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਣੇ-ਪਹਿਚਾਣੇ, ਪੱਤਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਸੱਜਣਾ ਦੀ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਬਾਣੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਪੱਤਾਲ ਕਰਕੇ ਕੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਵੇਗੀ ਵੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਇਸ ਦੀ ਤਾਂ ਉਡੀਕ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 10 ਨਵੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ “ਸ਼ਬਦ ਮੁਰਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼” ਇਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ, ਅਖੋਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਅਪਣੀ ਖੋਜ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਵੱਗਿਆ ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗੁਰਾਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ 14 ਮਈ 2000 ਈ: ਨੂੰ ਇਕ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਾਬੰਧੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਅਖੋਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਝੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਲੇਖ ਲਿਖ ਗਏ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੇ ਗਏ ਤਾਂ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ 7 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, “ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਨੂਸਾਰ ਹੀਣਤਾ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਕਰਤੀ ਹਾਂਡਿੱਠ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਸਾਂਝੀ ਕੋਈ ਲੇਖ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਦੇਣਾ। ਜੋ ਕੋਈ ਸਿੰਘ ਵਿਦਵਾਨ ਅੱਜ ਮਿਤੀ 7-8-2000 ਤੋਂ ਇਸ ਹਦਾਇਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਪਣੇ ਸਿੰਘ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਇਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਗੁਰਬਚਨ ਪਤਿਆਂ ਗਿਆ ਖੋਜ ਪੱਤਰ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਫਿਰ 7

ਅਗਸਤ 2000 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਰਤੀ ਹਦਾਇਤ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਕਰਨ ਕਰਕੇ, ਖੁਦ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ 11 ਮਈ 2009 ਨੂੰ “ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸਸਾਇਟੀ ਨਿਊਯਾਰਕ” ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਅਖੋਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਚਾਰ ਚੰਗੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਰੰਗਵਾਦ, ਇਸੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਹਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 10 ਨਵੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਜਵਾਂਦੀ ਟਕਸਾਲ ਵਿਖੇ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਹੋਈ ਅਵੱਗਿਆ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਚੰਗੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ, ਪਿਛੇ 27 ਨਵੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਵੱਲੋਂ 10 ਨਵੰਬਰ 2000 ਵਾਲਾ ਹੁਕਮਾਨਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਖੋਤੀ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਕਰਾਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇ। ਪਰ! ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਤਾਂ 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੋਰਨਾ ਸਮੇਤ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਖੁਦ ਵੀ ਅਪਣੀ ਭੁਲ ਕਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਹੋਈ ਅਵੱਗਿਆ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਚੰਗੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ, ਪਿਛੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਲ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਨ ਕਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਿਰਸੇ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਲੈਣ ਕਾਰਨ, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਵਾਪਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਿਰਸੇ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਲੈਣ ਕਾਰਨ, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਵਾਪਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋਏ

ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਜਾਣਬੁੰਡ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਵੱਗਿਆ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣੇ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੱਲੋਂ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਅਪਣੀ ਭੁਲ ਬਖਸ਼ਾਉਣ, ਭਾਂਡੇ ਮਾਜਣ ਜਾਂ ਜੋਡੇ ਝਾਨ ਦੀ ਖਬਰ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਆਪ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਖਿਲਾਫ਼, ਉਸੇ ਦੋਸ਼ ਕਾਰਨ ਕਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇ। ਪਰ! ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਤਾਂ 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੋਰਨਾ ਸਮੇਤ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੇਲਾਂ ਕਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਬੇਕਿਯਮੀਆਂ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਭਾਵੇਂ ਅਮਨ-ਸ਼ੁਨੀ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਤੁੱਗ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਤੋਂ ਅੱਖਾਂ ਨਹੀਂ ਮੀਚੀਆਂ ਜਾਂ ਸਕਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਮਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 116 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦੀ ਅਤੇ ਸੋਨਾ ਫਤਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੌਕਸੀ ਨਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸੇ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ 2142 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਕੁਨ ਜਾਂ ਰਸੂਖਵਾਨ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਗਿਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਰਾਮਦਗੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਹੱਦ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ 'ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ' ਦੇ ਘੜੇ ਘਤਾਏ ਸ਼ਗਫ਼ੇ ਵਿੱਚਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2014 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚਾਂ ਨਕਦੀ, ਸੋਨਾ, ਸਰਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸੇ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਗਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਵੀ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਤਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਬਰਾਮਦਗੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨੋਟਬੰਡੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸਕਿਲਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਗਏ ਅਥਾਹ ਧਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਾਬ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ

ਹੋਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਸ਼ਖਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਕਿੰਨੇ ਲੰਮੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੱਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਉੱਹ ਧਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਮਹਿਰ ਹਨ।

ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਮੁੜ ਕੇ ਭਿਣਕ ਤਕ ਨਹੀਂ ਪਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤਕ ਨਕਦ ਫੰਡ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਨਤਕ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ

ਬਲਕਿ ਰਾਜ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਬੰਡੀ ਅਤੇ ਸਥਕ ਨਾਕਾਬੰਡੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਧਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੋਈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਭ੍ਰਿਸਟਚਾਰ, ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਰੇਤਾ-ਬਜ਼ਰੀ ਜਿਥੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਧੰਦਿਆਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕਰੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਹੀ ਕਰਮਾਤ ਹੈ। 2014 ਵਿੱਚ ਗੁਰਿ ਮੰਤਰ-ਲੋਂ ਨੇ ਅੰਦਰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉ

ਜਿਸੇਵਾਰ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਹਾਲ ਹਿੱਚ ਇਹ ਸੀਮਾ ਘਟਾ ਕੇ 2000 ਕਰ ਵਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਚੋਗ ਸੌਰੀਆਂ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਹੋਣਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕਾਲੇ ਧੂਮ ਵੇਖਦੇ ਹਨ।

ਅਮਰਦਾਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਲ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਮੌਕੇ ਆਪਣੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਭਰੇ ਗਏ ਹਲਫ਼ਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ 300 ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਭਾਵੇਂ ਛੁਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਦਿਖਾਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦਾ ਲੱਕ ਟੁੱਟਦਾ ਜ਼ਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਹਲਫ਼ਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਰੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਰਮਾਨੇ ਸਥਾਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਹੁਰੈਤ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦੀ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਕ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀਆਂ ਧੱਨੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਕੇਵਲ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੁੰਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤਕ ਹੀ ਕੁਝ ਤਾਕਤਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਚੋਣ ਜਾਬਤਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਗਜ਼ੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਣੇ, ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਮਤਭੇਦ ਭੁਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਲਈ ਮੁਤ ਇੱਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣ ਜਾਬਤੇ ਦੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਧੱਨੀਆਂ, ਧਨ, ਬਾਹੁਬਲ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖਾਮੀਂ ਧਾਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯੋਮਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਰੁਕਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਮੁੱਚੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਠੋਸ ਚੋਣ ਸਧਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਅਖਾਡੇ 'ਚ ਤੀਜੇ ਮੱਲ ਦੀ ਵੰਗਾਤ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਚੋਣ ਦੰਗਲ ਖਿਡਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਲੁਭਾਵਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਖਿਡਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 'ਹਵਾਈ' ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਕਰਾਲ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਕੋਝੇ ਹੱਥਕੰਢੇ, ਡਰਾਮੇ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵੱਲ ਇਕ ਦੂਜੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਿਜੀ ਹਮਲੇ ਦੇਖੋ। ਦੋ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਧਰਮਦੀਰ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹੁਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਸਟਾਵ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਲੀਕੇ ਦਾ ਪੱਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਇਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚੋਣ ਦਿੱਤੇ ਲੁਭਾਵਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਦਲੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਖਿਡਾਰੀ ਵੱਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਧਿਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਹੈ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਕੇਲ ਰਾਜਸੀ ਪਸੰਦ ਵਧੇਰੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਦੋ ਪਾਰਟੀਆਂ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਸਰਪ ਕਿੰਨਾ ਅਲੱਗ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਊੰਕ ਕਰੋ ਤਾਂ ਹੁਣ ਜੇ ਨਾ ਹੋ ਸਿੱਖ ਪੱਧੀ ਬੱਥੇ-ਪੱਧੀ ਇਸ ਰਜ਼ ਦੇ
 ਸਮਾਨਤਾਵਾਦੀ ਸਿੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ
 ਸਮਾਜਵਾਦ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੁੰਦਣ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ
 ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। 1984 ਬਾਅਦ ਬੱਥੇ-ਪੱਧੀ
 ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰੀ ਆਪ ਕੁਹੜਾ ਮਾਰਿਆ
 ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਤਿਆਚਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਡਟਣ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ
 ਸਿਆਸੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਮੰਨ ਮੌਤ ਕੇ ਸਥਾਪਤੀ ਦੇ
 ਭਾਈਵਾਲ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ
 ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ
 ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਲਹਿਰ ਦੀ ਇਕ ਆਤਮਾ ਹੁੰਦੀ
 ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਹ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਲਹਿਰ
 ਦੀ ਮੌਤ ਅਟੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਦੀ ਜਮਹੀਅਤ ਦੀ
 ਪੈਰੋਕਾਰ ਬੱਥੇ-ਪੱਖੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚਲੀ ਗਿਰਾਵਟ ਕਾਰਨ
 ਹੀ ਸੀਪੀਆਈ ਦੇ ਦੋ ਵਿਧਾਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਭੁੱਲ ਕੇ ਸਾਲ
 2002 ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲੀ ਮੰਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ

ਸਰਕਾਰੀ ਦਮਨ ਚੱਕਰ ਦੌਰਾਨ 100 ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਮੁਕਾਬਿਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੋਰ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਇਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸਗੋਂ ਕੈਂਦ ਤੇ ਤਸੱਦੂਦ ਵੀ ਨੰਗੇ ਪਿੰਡੇ ਉਤੇ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਦਮਨ ਚੱਕਰ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੌਤ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਸਹਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵੀ ਗੁਸੈਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਭਰ ਗਈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਜਾਹਰਾ ਤੌਰ ਉਤੇ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। 2013-2014 ਤੋਂ ਆਪ ਦੀ ਅਮਦ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸ ਮੁਤਾਬਕ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਮੁੱਹੱਈਆ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਸਿਥਿਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੇ 2014 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 'ਅਪ' ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਉਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਟਿਆਲਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਵੀ, ਜਿੱਥੇ ਡਾ. ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਨੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ

ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾ
ਗਿਆ। 2014 ਦੀਆਂ
ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ
ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹਰਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀ ਸਿੱਤ
'ਅਪ' ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦੇ
ਆਪਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ
ਹੈ।

ਪੀਤਮ ਸਿੰਘ (ਰੋ.)

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 'ਆਪ' ਦੀ ਯਕਦਮ ਚੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਕ ਅਹਿਮ ਸਿਆਸੀ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਿੱਲੀ ਆਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟ ਇਸ ਵਾਰ ਕਾਫ਼ੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਹੀ ਦੇਖਦੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਵਡੇਰੀ ਤਾਕਤ ਸੁਬਾਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕੋਲ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ 'ਆਪ' ਦਾ ਬਹੁਮੁੱਲਾ ਤੇ ਚਿਰਸਥਾਈ ਯੋਗਦਾਨ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਸਹੀ।

ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ 1950 ਵਿੱਚ
ਇਕ ਵਾਰ ਇਥੇ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਦੇ ਬਦਲ ਵਿੱਚੋਂ ਉਭਰਨ
ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣੀ ਸੀ, ਜੋ 1980 ਤਕ ਨਿਕੇ-ਵੱਡੇ ਰੂਪ
ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੀ। ਅਣਵੰਡੇ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ 1957 ਦੀਆਂ
ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 13.6 ਫੀਸਦ ਵੇਟਾਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ
ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ 1.3 ਫੀਸਦ ਵੇਟਾਂ ਪਰਜਾ ਸੋਸਾਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ
ਨੂੰ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਲ 15
ਫੀਸਦ ਵੇਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ
ਕੇਵਲ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਲਕਿਆਂ ਤਕ ਮਹਿਦਦ ਕਰੀਏ
ਤਾਂ ਇਹ ਵੈਟਾਂ ਤਕਰੀਬਨ 25 ਫੀਸਦ ਸਨ। ਉੱਦੋਂ ਹਰੇਕ
ਹੋਰੇ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦੀ ਪੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀ।

ਸਿੰਘ ਦੇ ਚੋਗੇ ਸਦਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲ ਛੜ੍ਹਪਾ ਮਾਰ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਮਕਬਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰਹਜ਼ਰੀ ਇਸ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਬਦਲ ਦੀ ਜ਼ਤ ਪੁੱਟੇ ਜਾਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 13.6 ਫੀਸਦ ਵੇਟਾਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ 1.3 ਫੀਸਦ ਵੇਟਾਂ ਪਰਜਾ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਟੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਲ 15 ਫੀਸਦ ਵੇਟਾਂ ਪਟੀਆਂ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਲਕਿਆਂ ਤਕ ਮਹਿਦਦ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਵੈਟਾਂ ਤਕਰੀਬਨ 25 ਫੀਸਦ ਸਨ। ਉੱਦੋਂ ਹਰੇਕ ਚੱਬੇ ਵੇਟਰ ਨੇ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਟ ਪਾਈ ਸੀ।

ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1960ਵਿਆਂ ਦੇ ਅਖੀਰ ਅਤੇ 1970ਵਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਨਕਸ਼ਲਬਾਤੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਵੀ 1980 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤਕ ਉਚਾ ਕੱਢ ਤੇ ਆਧਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਸੀਪੀਆਈ-ਸੀਪੀਐਸ ਮਿਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਨਾਲ ਖੁੰਝ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਕਿਆਸ ਕਰਨਾ ਬੇਹੁੱਦ ਲੁਭਾਵਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਗੱਠਨੇਤ ਉਦੋਂ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ, ਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ

1970ਵਿਆਂ ਦੇ ਸੁਰੂ ਵਾਲੀ ਨਕਸਲਬੜੀ ਲਹਿਰ ਅਤੇ 1990ਵਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖ ਖਾੜਕੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਦਮਨ ਚੱਕਰ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਸੰਸਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਖੰਡਰਾਂ ਉਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 'ਅਪ' ਦੇ ਤੀਜੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਉਭਰਨ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਉਸੀਗੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਉਹ ਖਾਸ ਪੰਜਾਬ ਲਿੰਕ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਫਰਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਹਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਇਹ ਪਾਰਟੀ 2014 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਅੜਾਉਣੀ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ 434 ਵਿੱਚੋਂ 414 ਉਮੀਦਵਾਰ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜਮਾਨਤਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਾਅ ਸਕੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੌਤਕੀ ਜਿੱਤ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 2015 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲੀ ਜਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਉਦੋਂ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 'ਅਪ' ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਕਸਲਬਾੜੀ ਲਹਿਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼

ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਇਲਾਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਸਲਬਾਤੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਰਹੀ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਇਹਸ ਲਹਿਰ ਵੱਲ ਕਾਫ਼ੀ ਆਕਰਸ਼ਿਣੀ ਰਹੀ ਸੀ। 1980ਵਿਆਂ ਤੋਂ 1990ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਖਾੜੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਦਮਨ ਚੱਕਰ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਕਸਲਬਾਤੀ ਲਹਿਰ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਰੀਆਂ ਤੋਂ ਡੁੰਘੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਦਮਨ ਚੱਕਰ ਦੀ ਭੇਟ ਅਜਿਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ, ਲੱਖਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਚੜ੍ਹੇ, ਜਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਦੇ ਤਸੀਹਿਆਂ, ਸੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਸਿੱਖ ਵਾਸੇ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਵਰਗ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਆਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਪਾਉਣਾ ਕੋਲ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤੇ ਕੋਈ ਘਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਭੂਸ ਲਕਾ ਨੇ ਸਮਰਨ-ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਬਲਬੂਡੇ ਉਠਿਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦ-ਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 1989 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸਿੱਤ ਮਿਲੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਹਮਾਇਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ਬਦੰਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਨ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਵਸੋਂ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਕਰੀਬ ਕਰੀਬ ਸਮੁਹਿਕ ਤੌਰ ਉਤੇ 'ਅਪ' ਦੀ

ਕੰਕਿਆ ਦੀ ਲੋੜ

32 ਸਾਲਾ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ, ਜਿਸਨੇ B.Tech Electronics, Networking Canada (1 Year Course), Information ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹੋਰ ਉੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦੇ ਲਈ, ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਪੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ 510-943-2783 ਤੇ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

M.K Nijjar DDS
Ruchi Nijjar DDS

LASER DENTISTRY

NO SHOTS, NO DRILL, NO PAIN!

- Esthetic Crowns, Bridges & Dentures
- Teeth Whitening-Oral Surgery
- Root Canal Treatments
- Treatment & Prevention of Gum Disease

FAMILY DENTISTRY | **COSMETIC DENTISTRY**

New Patients & Children Welcome
510-794-7058
Across From Washington Hospital & Bart
1895 Mowry Ave. Set 104 Fremont (Cal) 94536

www.drnijjar.com

Raja King of Sweets Now Presents

New Introducing Chaat Corner

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

हुए सूगर दे मरीजां वास्ते वी हर तरुं दी मिठाई ले सकदे हो

- BHEL PAPDI CHAAT
- GOL GAPPE (PANI PURI)
- FALUDA KULFI
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE
31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587
Phone : (510) 489-9100

AAA

AUTO AND BODY WORKS

Jasbir Singh Takhar
510-755-2132

ਇਕ ਵਾਰ
ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ
ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ
ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ
ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ
ਲਾਭ ਲਓ

Free Estimates
Free Towing

Harmandeep
Singh

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ
ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

We Do Complete Engine, Transmission, Body and
Paint Work. We Sell Used Cars at a Good Price

1421 Industrial Pkwy West- F
Hayward, CA 94544

510-733-2222

Preet Fabrics & Appliance

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਗੀਟੇਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ, ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ
ਸ਼ਾਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹਿਗੇ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ
ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਚਲੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਕੌਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਗਾ, ਸੂੜਾ, ਹਰ, ਜਾਗੋ, ਰੂਮਾਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸ਼ਾਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER FOR BOTH FABRICS & APPLIANCES

5156 mowry AVE. Fremont, CA 94538

TEL: 510-797-7111 FAX: 510-739-6350

(For More Info. Call Onkar)

APPLIANCES **WE CARRY ALL MAJOR BRANDS!!**

SONY, SANY, JVC, PANASONIC, LUGGAGE CROSS, PARKER PENS, OSTER BLENDERS

- Tvs, VCRs, DVD
- Tape Recorders
- Camcorders
- DVD Players
- Cordless Phones
- Watches (Seiko, Citizen & Swistar)
- Shavers & Trimmers
- Cellular Phones
- Medical Equipment
- Calling Cards

Moon Indian Cuisine
510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ,
ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੇ ਜੀ

- 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Paul
510-978-7170

Fish Pakora
ਮੱਛੀ ਪਕੋਂਝੇ ਬਣਾਉਣ
ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਭੂ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਢੀ,
ਗੁਲਾਬ ਜਾਮੁਨ ਤੇ
ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਮੌਕੇ ਸਭ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਿਆਈ
ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਪੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ
ਸਕਦੇ ਹੋ।

Gill
510-709-5285

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਇੰਡੀਅਨ-ਫਿਜੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕੁਝੀਨ

ਮੁਨ ਇੰਡੀਆਨ ਕੁਝੀਨ (ਹੈਵਰਡ)
600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812
www.moonindiancuisine.net

'ਹੁਕਮੇ ਦੀ ਹਵੇਲੀ' ਦੀ ਸਫਲ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ

ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ- ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ 'ਚ 'ਹੁਕਮੇ ਦੀ ਹਵੇਲੀ' ਨਾਟਕ ਜੋ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀ ਲੜੀ 'ਚੋਂ ਇਕ ਅਨੋਖਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖੇਡਿਆ ਨਾਟਕ ਹੈ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਆਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

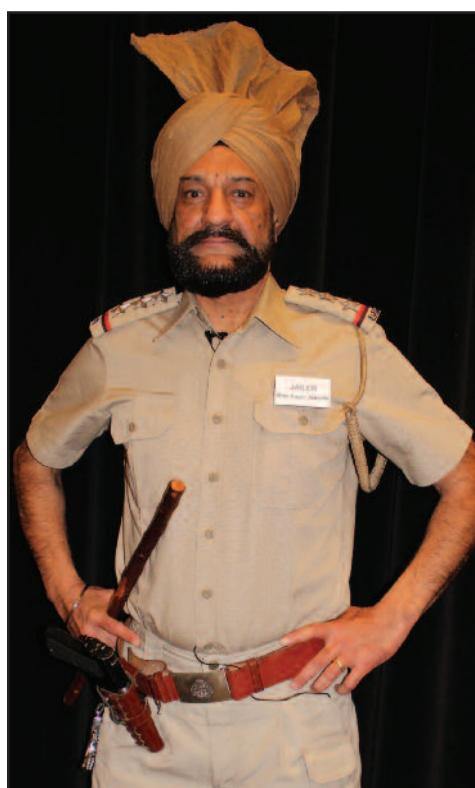
ਇਹ ਨਾਟਕ ਰਿਵਰਵੈਲੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਨ੍ਹਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਤੇ

ਨਾਟਕ ਵੇਖਣ ਲਈ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਦੇ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਨਾਲ ਹਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ ਤੋਂ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣਾ ਨੇ ਜਾਂ ਇਉਂ ਕਹਿ ਲਓ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾਟਕ ਦੱਸਿਆ। ਸਰਬਜੀਤ ਬਿਆਤਾ ਦੀ ਸੌਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਕ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਜਣ ਇਸ ਨਾਟਕ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸੋਧ ਲੈ ਸਕੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਾਮਯਾਬ

ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਵੱਲੋਂ ਤੇ ਬਿਆਤਾ ਹੁਕਮੇ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

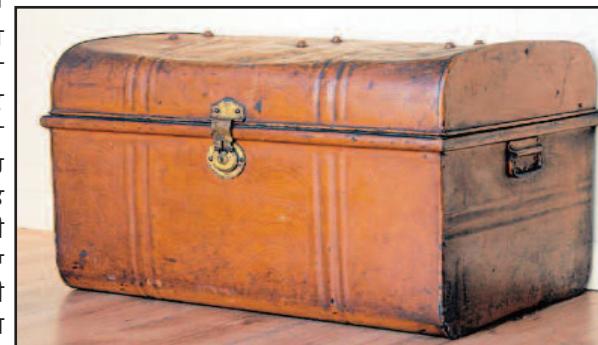
ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਆਤਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿਆਤਾ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਢੁੱਲਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਇਆ।

ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਰੰਗ ਵੱਲੋਂ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਆਤਾ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਢੁੱਲਕਾਰੀ ਤੇ ਲੋਈਆਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਆਤਾ ਵੱਲੋਂ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ

ਮਛਤਾਵੇਂ ਦੀ ਭੱਠੀ ਦਾ ਸੇਵ

ਸਾਲ 1947 ਦੀ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਵੰਡ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਜਨੂੰਨ ਦੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਦੋਰੇ ਕਾਰਨ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਬੇਘਰੇ ਹੋ ਗਏ ਸੀ। ਪੰਜ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਸਾਤ-ਸਤੀ ਛਾਈ ਰਹੀ। ਆਖਰ ਮੈਂ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਤਕ ਦਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਖੇਲ੍ਹ ਲਿਆ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਉਣਾ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਧੋਸ਼ਨ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦਾ ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਦੁਰਾਚਾਰੀ ਹੱਥਕੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ਼ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਪਿਛੋਂ ਸਾਡੇ ਹੀ ਇਲਾਕੇ ਪੱਥਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਦਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਨੇਤ੍ਰਲੋਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਹੀ ਵਸਨੀਕ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਬਦਨਾਮ ਚੋਰ, ਡਾਕੂ ਅਤੇ ਲੁਟੇਰਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੁੱਧੀ ਸੋਚ 'ਚ ਡੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਾਂ ਜਾਂ ਨਾ। ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਝੁਹਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਵਿਗਤਿਆਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੋ। ਮੇਰਾ ਮੁੰਡਾ ਬਾਜ ਵੀ ਕੱਲ੍ਹ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹੁਨ ਲਈ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਆਵੇਗਾ' ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਾੜਵੀ ਗਰਜ ਸੁਣਾ ਕੇ ਚਲਦਾ ਬਣਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ 'ਫੀਸ' ਬਾਰੇ ਕਹਿਣਾ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਆ ਬੈਲ ਮੁਢੇ ਮਾਰ।

ਲਪ੍ਰਵਾਹ ਜੁਰੂਰ ਸੀ ਪਰ ਅਜੇ ਕੁਰਾਹੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਿਆ।
 ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵੀ ਅਧਿਆਪਕ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ
 ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸਹੀ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਤੌਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ
 ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪ੍ਰਾਬਥਨਾ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ
 ਪੰਜ-ਸੱਤ ਮਿੰਟਾਂ
 ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ
 ਨੈਤਿਕ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ
 ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕੇ
 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ
 ਸੁਚੱਜੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ
 ਜੀਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ
 ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹੌਲੀ
 ਹੌਲੀ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ
 ਮੁੰਡਾ ਆਪਣੀ
 ਘਸਮੈਲੀ ਕੁੰਜ
 ਉਤਾਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ
 ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਿਹੇ ਹੋਸਟਲ 'ਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸਰਦੇ-
 ਪੁੱਜਦੇ ਘਰ ਦਾ ਲਤਕਾ ਸੀ। ਉਹ ਨਿਮਰ, ਸਾਊਂ ਅਤੇ
 ਆਗਿਆਕਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਟੱਰੰਕ 'ਚ ਘੜੀ, ਕੈਂਮਰਾ,
 ਕੀਮਤੀ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਆਦਿ ਸਾਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ
 ਮਿਹਨਤੀ ਸੀ ਤੇ ਪੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸੀ। ਪਾਲਾ
 ਸਿੰਘ ਦੇ ਲਤਕੇ ਦੀ ਉਸ ਲਤਕੇ ਠਾਲ ਦੋਸਤੀ ਹੋ ਗਈ।

ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਅੱਪੀ ਛੁੱਟੀ ਵੇਲੇ ਖਾਣਾ ਇਕੱਠੇ ਖਾਂਦੇ ਸਨ।
ਦਸਵੀਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਤੋਂ ਲਗਪਰ
ਇੱਕ-ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਸਟਲ 'ਚ ਉਸ ਅਮੀਰ ਲੜਕੇ
ਦਾ ਟਰਂਬਕ ਚੌਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਬਾਹੋਂ 'ਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਦਰਜ

ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਸਭ
ਲੜਕਿਆਂ ਕੋਲੋ ਪੁੱਛ-
ਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ
ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਾ
ਸੋਚਦਾ ਸਾਂ, ਬਾਹਰੋਂ
ਕਿਸੇ ਚੋਰ ਨੇ ਆ ਕੇ
ਲੜਕਿਆਂ ਕੋਲੋ ਕੰ
ਲੈਣਾ ਹੈ? ਕੁਝ ਦਿਨ
ਬਾਅਦ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੋ
ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਮੈਨੂੰ
ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਮਿਲ
ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ
ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੜਕਾ
ਹੋ ਲੜਕਾ ਤੁਹਾਡੇ ਮੁੰਡੇ
ਮਤਿਹਾਨ ਨੇੜੇ ਆ ਗਏ
ਮਤੀ ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ
ਭਰੇ ਉਹ ਚਲਾ ਗਿਆ
ਅਪਣੇ ਘਰ ਸਾਂ ਤੇ

ਬਾਹਰੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ।
 ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ
 ਅਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਟਰੰਕ ਚੁੱਕੀ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਟਰੰਕ ਨੂੰ
 ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਢਿੱਲਾ, ਨਿਮਾਣਾ ਅਤੇ
 ਨਿਤਾਣਾ ਜਿਹਾ ਭਾਸਿਆ। ਉਹ ਨਿਮੋਂਝੂਣਾ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਿਆ
 ਕਿ ਸਾਮਾਨ 'ਚ ਇੱਕ ਕਮੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰਸੀ ਪੱਟ ਹੈ,
 ਬਾਕੀ ਸਾਮਾਨ ਗਿਣ ਲਵੇ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਲਵੇ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਸਾਂ
 ਕਿ ਜੁਰਮ ਕਬੂਲਣ ਦੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਨੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਉਸ ਨੂੰ
 ਜਤ੍ਹੇ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕੁਝ ਸਿਸਟਾਚਾਰੀ ਵੀ ਬਣਾ
 ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਇਹ ਤਾਂ ਦੱਸ ਦੇ ਚੋਰ
ਕੌਣ ਹੈ? ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਰੋਗ 'ਚ ਕਿਹਾ, 'ਤੁੰ ਭੋਲਾ
ਹੈ। ਤੈਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪਤ੍ਰਾਈ ਦੇ ਹੀ ਚਾਰ ਅੱਖਰ ਆਉਂਦੇ ਨਾ।
ਪਾਲੇ ਨੇ ਚੌਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਢਾਕੇ ਮਾਰੇ, ਕਤਲ ਕੀਤੇ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ
ਕੱਟੀਆਂ, ਪਰ ਅੱਜ ਤਕ ਚੌਰੀ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ
ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਬੂਲਿਆ। ਮੈਨੂੰ
ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਮੈਂ ਚੌਰੀ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਚਰ
ਗਿਆ ਹਾਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚੌਰੀ ਕਰਨ-ਕਰਾਉਣ ਦਾ
ਧੰਦਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।' ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਹਾਵਾਂ-ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸੁਖਾਵੀ ਲੱਗੀ ਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੇ
ਅੰਤਲੇ ਪਤਾਅ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਕੁਝ ਤਾਂ ਪਛਤਾਵੇ ਦੀ ਭੱਠੀ 'ਚ
ਤੁਧੁਰੀ ਸੀ।

ਪਰਤ ਮਾਂ ਦੇ ਜਾਏ, ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿੱਥੋਂ ਆਏ...

ਜੈਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਭੁ—ਗਰਭ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਤੇ ਪਾਕਿਤਕ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ
ਮੌਤ ਤੋਂ ਭੈਅ ਨਹੀਂ ਆਉਦਾ। ਉਹ ਮੌਤ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਨਵੀਂ
ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ
ਦਿਸ਼ਟਾਕੋਣ ਸਾਡੇ ਗ੍ਰਹੀ ਪ੍ਰਿਬਵੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੱਖਾਂ—ਕਰੋਤਾਂ
ਵਾਹਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸ
ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਵਪਰਿਆ, ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੀਆਂ
ਮਿਟਿਆ, ਸੈਂਕਡੇ ਭੁ—ਪੰਡ ਬਣੇ, ਸੈਂਕਡੇ ਵਿਖੇਡਿਤ ਹੋਏ,
ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਏ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਲੁਪਤ ਹੋਏ।
ਭੁ—ਵਿਗਿਆਨੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਿਬਵੀ ਪਿੱਘਲੇ ਲੋਹੇ ਤੇ
ਹੋਰ ਧਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿਚਡੀਨਾਮਾ ਸ਼ੋਰਬੇ ਵਰਗੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ
ਉਪਰ ਸੀਸੇਨੁਮਾ ਦ੍ਰਵ ਦੀ ਪਰਤ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਦਿਨ ਸਿਰਫ ਛੇ
ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਚੰਦਰਮਾ ਏਨਾ ਨੇਤੇ ਸੀ ਕਿ
ਉਹ ਪ੍ਰਿਬਵੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ
ਗੁਹਿ—ਪੰਥ ਤੋਂ ਭਟਕਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।
ਹੌਲੀ—ਹੌਲੀ ਇਹ ਸ਼ੋਰਬਾ ਠੰਢਾ ਹੋ
ਕੇ ਮਹੱਸਾਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ
ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੈਰਦੇ
ਧਾਰੂਈ ਟੁਕੜੇ ਜਮੀਨੀ ਟੋਇਆਂ
ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ। ਇਹ ਜਮੀਨੀ
ਟੋਏ ਆਪੇ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਉਂਦੇ ਰਹੇ,
ਟੁੱਟਦੇ ਰਹੇ, ਇੱਧਰ ਉਧਰ
ਬਿਖਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ
ਸੀ ਜਦੋਂ ਧਰੂਵ ਵੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਦੋ
ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੇਧ
ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਸਾਡੇ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ
ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਅਤੀਤ

ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਾਕਿਤਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਬਿਹਤਰੀਨ
 ਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਦਿਲਚਸਪ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਤਾਂਤ ਪ੍ਰਾਕਿਤਕ
 ਵਿਗਿਆਨੀ ਤੇ ਖੋਜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ
 'ਇੰਡੀਕਾ : ਏ ਡੀਪ ਨੇਚੂਰਲ ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆਨ
 ਸਬ-ਕਾਂਟੀਨੈਟਲ' (ਭਾਰਤ: ਭਾਰਤੀ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ
 ਪ੍ਰਾਕਿਤਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।
 ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਵਰਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਅਤੇ
 ਬਾਕਮਾਲ ਨਤੀਜਾ ਹੈ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਗੱਲਾਂ ਤੇ
 ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਇਤ ਸਰਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਦੀ ਰਵਾਨੀ ਨਾਲ
 ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਮੁਤਾਬਿਕ
 ਸਡਾ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਜੰਥੂਦੀਪ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ
 ਟਾਪੂ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿਥੇ ਬਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ
 ਵੱਧ ਬੇਚੈਨੀ, ਵੱਧ ਹਰਕਤ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਸ ਦੇ
 ਟੋਟੇ ਹੋਏ ਜੋ ਬਿਖਰ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਆਸਟਰੋਲੀਆ,
 ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਆਦਿ ਦਾ ਰੁਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਏ।

ਮੈਂ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਪਾਠਕ ਹਾਂ। ਜਿਸਦਾ ਸੌਕ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਪਾਕਿਤਕ
ਇਤਿਹਾਸ ਮੇਰੇ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਜਿਓਗ੍ਰਾਫਿਕ ਚੈਨਲ ਉੱਤੇ
ਕੋਈ ਟਾਵਾਂ ਟਾਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਖਣ ਤਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਪਰ
'ਇੰਡੀਕਾ' ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਰਗ ਸੁਆਦ ਦਿੱਤਾ।
ਸੁਆਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਮੇਰੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ
ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਣਜ ਲਾਲ ਅਨਸਾਰ ਪ੍ਰਿਬਵੀ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸੇ
ਹੋਰਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਉਪ

ਮਹਾਂਦੀਪ ਇਸ ਪੱਥੋਂ ਮੋਹਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਇਹ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ ਮੈਡਗਾਸਕਰ, ਅਫ਼ਰੀਕਾ, ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤਕ ਐਂਟਾਰਕਟਿਕਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿਤੇ ਇਹ ਮੇਲ ਸਾਂਝੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪ੍ਰਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਇਸੇ ਲਈ ਡਾਇਨਸੋਰ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚੇਨਈ ਤੋਂ ਆਕਲੈਂਡ (ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ) ਪਹੁੰਚ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਜਬਲਪੁਰ (ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਤੋਂ ਆਕਲੈਂਡ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਡਾਇਨਸੋਰਾਂ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਚੇਨਈ ਤੋਂ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦਰਮਿਆਨ ਦੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਪਰ ਚਟਾਨਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਤੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਖਿੱਚਾਂ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ ਦੀਆਂ

ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਕਸ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲਦੀਆਂ
ਰਹੀਆਂ। ਦਰੱਖਤ ਡਿੱਗ-ਡਿੱਗ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਹੋਣ
ਦੱਬੇਦੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਹ ਅੰਤ ਕੋਇਲੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ
ਕੋਇਲਾ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਹੀਰਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਤ
ਕਰ ਗਿਆ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਖੋਲ ਚਾਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲ
ਗਏ ਅਤੇ ਚਾਕ ਅੱਗਿਓ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤਹਿਆਂ
ਅੰਦਰਲੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਰਿਝਦਾ ਹੋਇਆ ਸੰਗਮਰਮਰ ਦਾ
ਰੂਪ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਿਵਾਹੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਆਮਤਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤੇ ਜੰਤੂਆਂ ਤੇ ਵਨਸਪਤੀ ਦਾ ਸਫ਼ਾਇਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਯੁੱਗਾਂ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੁਹਿ ਉਤੇ ਜ਼ਾਵਨ ਦੀ ਨਵੇਂ ਰੂਪਾਂ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਨੁਹਾਰ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ ਸੰਭਵ ਬਣਾਈ। ਕਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚ

ਸਭੁਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਪਥਰਾਟ (ਫੈਸਿਲਜ਼) ਪਰਬਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਰਿਆਈ ਤਲਾਂ, ਪਹਾੜੀ ਕੰਦਰਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮੰਦੀਰਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਦੇਜ਼ ਖੁਦਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਪ੍ਰਣਯ ਲਾਲ ਸਾਨੂੰ ਪਹਾੜੀ ਚਟਾਨਾਂ, ਦਰਿਆਈ ਤਲਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਪੱਥਰਾਂ, ਪਹਾੜੀ ਗੁਫ਼ਾਵਾਂ ਤੇ ਕੰਦਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਚਟਾਨਾਂ ਜਾਂ ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ ਰੰਗ, ਬਣਤਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰਲੇ ਲਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਾਡੇ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਲਾਮੂਖੀ ਛੁੱਟੇ ਸਨ ਤਾਂ ਲਾਵਾ ਕਿਸ ਪਾਸਿਉ ਵਹਿ ਕੇ ਕਿੱਧਰ ਵੱਲ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਠੰਡਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਪੱਥਰ ਦੇ ਗੀਟੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਖੜਾਨਾ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਣਯ ਲਾਲ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ ਗੀਟੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਖੜਾਨਾ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਮੋਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

An aerial photograph showing a dark, winding river or stream flowing from the interior land towards a bright, sandy coastline where it meets the ocean. The water is a deep blue-green color, contrasting with the white sand and the surrounding green vegetation.

ਬੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਬਜ਼ਰੀ ਲਈ ਖੜਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਾਬੁਰ ਨੇੜੇ ਪਥਰਾਟਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਚੁਨਾ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਖੁਦਾਈ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਕਾਰੀ ਵਸਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦੱਖਲ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣੇ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹਨ ਜੋ ਪਥਰਾਟਾਂ ਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਮੰਦਰ ਛੁਪੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਕਰ ਸਕਣ।

'ਇੰਡੀਕ' ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਿਵੇਟੀ ਉੱਤੇ ਛੁੱਲਾਂ ਤੇ ਫਲਾਂ ਵਾਲੇ ਪੈਂਦੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਏ। ਫਿਰ ਇਹ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦੇ ਗਏ। ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਬੰਦਰ ਜਾਤੀ ਦੇ ਸੀਵ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਏ। ਇਹ ਸੰਪੀਨ ਇੱਕੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਾਲੇ

ਜਦੋ ਕੁਝ ਬਣਮਾਨਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਤਰਲਾ ਸ਼ੁਰੂ
 ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਹ ਚੌਕਸੀ ਵਜੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਅਗਲੀਆਂ ਦੋ ਲੱਡਾਂ
 ਚੁੱਕ ਕੇ ਪਿਛੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਮਾਰਖੋਰਾ
 ਜਾਨਵਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਅਜਿਹੀ
 ਚੌਕਸੀ ਨੇ ਬਣਮਾਨਸਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤ ਦੋ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਚੱਲਣਾ
 ਸਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਜੋਕੀ ਮਨੁੱਖੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਮੌਚ ਬੰਨ੍ਹ
 ਦਿੱਤਾ। ਦੋ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਵਿਧਾ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ
 ਉਪਜੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤਕ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ
 ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੰਗਾਲ ਤਕ ਲੈ ਆਈ।

ਚਟਾਨਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਲੱਕਤ ਬਿੰਦੇ (ਪਾਲਘਾਟ) ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਮੈਡਗਾਸਕਰ ਦੀਆਂ ਚਟਾਨਾਂ ਵਾਲੀ ਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਥੋਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਚਟਾਨਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਟਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਕਟੀਨੀਆ, ਕਾਈ ਆਦਿ ਦਾ ਵੀ ਆਪਸੀ ਮੇਲ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਸ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਤੋਂ ਹੀ ਜੀਵ-ਸੱਤ੍ਰ ਕਿਵੇਂ ਉਪਜੇ, ਇਸਦਾ ਵਰਨਣ ਵੀ ਬੱਡੇ ਸਰਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਜੀਵ ਉਪਜੇ, ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਫਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪਈ, ਇਹ ਲੋੜ ਪੁਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਯੋਗਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀ ਫਰਕ ਪਾਇਆ, ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਉਹ

ਸਾਨੂੰ ਰੀਤੁ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਗਾਥਾ ਵੀ
ਸੁਣਾਉਂਦਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਡਾਇਨਾਸੈਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੀ ਵੀ। ਅਸੀਂ
ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਇਹ ਪੜ੍ਹਦੇ ਆਏ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ
ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ
ਆਏ। ਲਾਲ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਜੀਵ
ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਫਿਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਰਤ ਗਏ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਕੇ
ਬਾਸ਼ਿਦੇ ਬਣ ਗਏ। ਵੇਲ ਮੌਛਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ; ਇਸ
ਦੇ ਪੂਰਵਜ ਮੌਜੂਦਾ ਚੁਹੇ ਹਿਰਨ (ਮਾਉਸ ਡੀਅਰ) ਨਾਲ
ਮਿਲਦੇ ਜਲਦੇ ਸਨ।

ਖਤਰਨਾਕ ਫੁੰਗ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ, ਕਦੇ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਮੀਹ
ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਰਹੀ, ਕਦੇ ਬਰਫ ਪੁੰਗ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ
ਕਦੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਫਟਦੇ ਰਹੇ। ਸਾਡੇ
ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਅੰਦਰਲੀ ਟੈਕਟੌਨਿਕ ਪਲੇਟ
ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਕੇ ਖਤਰਨਾਕ ਭੂਚਾਲ
ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਭੂਚਾਲਾਂ ਵਾਲੇ
ਵਰਤਾਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਲਗਾਤਾਰ ਖਹਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂਬਰਾਂ
ਮਹਾਂਨਗਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੱਲਦੀਆਂ ਰੇਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਯਾਤਰੀ
ਸਰੀਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਖਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ
ਹਨ। 'ਇੰਡੀਕਾ' ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ
ਹੀ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹਲਕੇ ਹਲਕੇ
ਕਜ਼ਾਲ ਅਖਿੰਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗੁਹਿ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਕੁਝ ਵਿਗਾੜ
ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਵਿਗਾੜੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਉਪਰ ਤਾ
ਪੁੱਟ-ਪੁਟਾਈ ਤੇ ਪਹਾੜੀਆਂ ਤਕ ਦਾ ਸਫ਼ਾਇਆ ਕਰਨ
ਜਾਰੀ ਰੈ ਹੀ, ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ ਤਲ ਉਤੇ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ
ਹੀ ਪੁੱਟ-ਪੁਟਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੋਂ ਵਿਚ
ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਲੋੜ
ਭੂ-ਗਰਭ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ
ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਅਤੀਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੇ
ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਟਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਾਂ
ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਵਸੇਸ਼ ਹਰ ਥਾਂ, ਹਰ ਸਤਹਿ ਉਤੇ
ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਕਿੰਤਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੈਤੇ ਦਾ ਮੌਰਚਾ

ਜੈਤੇ ਦਾ ਮੌਰਚਾ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੀ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ 1923-25 ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਤ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜ ਕੇ ਸਿੱਤਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਮੌਰਚਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਜੁਲਮ ਅਤੇ ਅਥਾਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਅਹਿਮ ਖੂਨੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਦਰਦਾਕ ਦਾਸਤਾਂ ਹੈ।

ਜੈਤੇ ਦੇ ਮੌਰਚੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਛੂਠੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਤਹਿਤ 9 ਜੁਲਾਈ 1923 ਨੂੰ ਨਭਾ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਖ਼ਿਆਲ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਅੰਦੋਲਨ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਚਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਹੋਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 5 ਅਗਸਤ 1923 ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ 9 ਸਤੰਬਰ 1923 ਨੂੰ ਰੋਸ ਵਜੋਂ 'ਨਭਾ ਡੇ' ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਇਸ ਦਿਨ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਰੋਸ ਜਲਸੇ ਕੱਢਣ, ਦੀਵਾਨ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੱਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਜੈਤੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ 25 ਤੋਂ 27 ਅਗਸਤ ਤਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੰਗਸਰ ਜੈਤੇ ਵਿੱਚ ਅੰਖੰਡ ਪਾਠ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ 27 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਅੰਖੰਡ ਪਾਠ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ ਪਾਠੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਹੱਤਕ ਮੰਨ ਕੇ ਫੈਸਲਾ

ਲਿਆ ਕਿ ਜੈਤੇ ਤਕ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਾਲਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਅੰਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਤੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਲੜੀਵਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਨਭਾ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਫਸਰ ਵਿਲਸਨ ਜਾਨਸਟਨ ਨੇ ਉਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕੱਠਾ, ਪਾਠ ਜਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਧੋਕੇਸਾਹੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 15 ਸਤੰਬਰ 1923 ਤੋਂ 25-25 ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਜੈਤੇ ਭੇਜਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਤੀਅਲ ਵਡੀਰੇ ਕਾਰਨ ਮੌਰਚਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ 9 ਫਰਵਰੀ 1924 ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 500-500 ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਇੱਕ ਮਾਰਚ 1925 ਤਕ ਅਜਿਹੇ 15 ਜਥੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਲਾਮਬੰਦੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੈਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥਿਆਂ ਉਤੇ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸਿੱਧੀ ਕਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਉਤੇ ਅਕਹਿ ਤਸੱਦੂਦ ਦਾਹੇ। ਕਰੀਬ ਡੇਢ ਸਾਲ ਚੱਲੇ ਇਸ ਮੌਰਚੇ ਵਿੱਚ ਸੈਕਤੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਹਿਸ਼ੀ ਜਬਰ ਤੇ ਕੈਦਾਂ-ਕਰਕੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਮੌਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰ ਲਈ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ ਪਾਠੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਹੱਤਕ ਮੰਨ ਕੇ ਫੈਸਲਾ

ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਨਵੀਂ-ਨਵੀਂ ਹੋਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ ਅੰਨ੍ਤਰਿਤਸਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫੱਟੀਆਂ ਲਟਕਾ ਕੇ ਘੁੰਮਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, 'ਅਸੀ ਪਾਬ-

'ਦੀਸੁਦਾ ਬਾਗੀ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਹਾਂ। ਪਰ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਅੰਤ 16ਵੇਂ ਸ਼ਰੀਦੀ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਸਿਆਲਕੋਟ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਸੋਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਝੁਕ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਜਥੇ ਨੇ ਜੈਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅੰਖੰਡ ਪਾਠ ਸੰਪੱਧਨ ਕੀਤਾ। ਇੱਜ ਇਹ ਮੌਰਚਾ ਸਰ ਹੋਇਆ। ਜੈਤੇ ਮੌਰਚੇ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟਿੱਬੀ ਸਹਿਬ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰ ਵਿਲਸਨ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਸ਼ਨਗੰਡੀਆਂ ਬੀਡੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਸੈਕਤੇ ਸਿੱਖ ਦਾਇਆਂ ਵਾਂਗ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਸਿੱਖ

ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਫ਼ਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਿਆ।

ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੀ ਇੱਕ ਬੀਬੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ ਹੈ, ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਅੰਗੇ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਉਸ ਦੇ ਗੋਦੀ ਚੁੱਕੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਛਾਡੀ ਚੀਰ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਦਾ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਬੀਬੀ ਨੇ ਸਿਦਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟਿੱਬੀ ਸਹਿਬ ਵਿੱਚ 21-22 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨਤਮਸਤਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਧੰਨਾ ਭਗਤ ਜੀ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂਆਂ, ਪੀਰਾਂ ਅਤੇ ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਗੁਰੂਆਂ, ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਚਰਨ ਪਾਏ, ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਪੂਜਣਯੋਗ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਭਗਤ ਦੀ ਧਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਭਗਤ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਪਾਂਧੀ ਪੰਡਿਤ ਜਿਵਾ ਸ਼ੁਮਾਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਧੰਨਾ ਭਗਤ ਦਾ ਜਨਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟਾਂਕ ਅਤਿਹਾਸਿਲ ਦਿਉਲੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਯੂਨਾਂ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ 1415 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਤੋਂ 53 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਜੱਟ ਘਰਾਣੇ 'ਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਪਸੂ ਪਾਲ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਧੰਨਾ ਭਗਤ ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨਾਲ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਗਾਓ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਦ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਵਿਸਵਾਸ ਨਾਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੱਜਣ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਹਿਬ ਵਿੱਚ ਅਗਾ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦਰਜ ਹਨ। ਤੀਜਾ ਸ਼ਬਦ ਧਨਾਸਰੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਯੂਨਾਂ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੰਦਿਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਥੇ ਹੀ ਇਸ ਰਮਣੀਕ ਥਾਂ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ

ਬਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਬਾਬਾ ਸੇਰ ਸਿੱਖ ਪਿਛਲੇ 30 ਸਾਲ ਤੋਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਗਤ ਧੰਨੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੁਰਾਤਨ ਖੂਹ ਲੋਭਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਬੇਲੀ ਜਸੀਨ ਵੀ ਲੱਭੀ। ਬਾਬਾ ਸੇਰ ਸਿੱਖ ਨੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਲੱਖ ਸਿੱਖ ਕੋਟੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਬਣਾ ਕੇ 1 ਮਾਰਚ 1996 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਹਿਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਥੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜਾਂਦੀ ਕੁਰੁਕਸ਼ੇਤਰ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿੱਖ ਮੰਦਰ ਸਥਾਨੀਸ਼ਵਰ ਮਹਾਦੇਵ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਜਵਾਲਿਤ ਅੰਖੰਡ

ਸਿਰਫ ਮੋਟਾਪਾ ਨਹੀਂ, ਹੇਠ ਵੀ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਢੁੱਲਦਾ ਹੈ ਪੇਟ

ਪੇਟ ਢੁੱਲਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਰ ਵਾਰ ਮੋਟਾਪਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਬਲਕਿ ਕਈ ਦੂਜੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸਰੀਰਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੇਟ ਵਿਚ ਗੈਸ, ਪਾਣੀ ਭਰਨ, ਬੈਕਟੀਰੀਅਲ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਵੀ ਪੇਟ ਢੁੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਡਾ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਉ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਕਾਰਨ ਪੇਟ ਢੁੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਬਜ਼

ਕਬਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਪੇਟ ਸਖਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੇਟ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਸ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੇਟ ਢੁੱਲਦਾ ਹੈ।

ਐਡੀਮਾ

ਐਡੀਮਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਪੇਟ ਢੁੱਲਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ

ਕੋਸ਼ਿਕਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਿਕੁਅਡ ਦੇ ਵਧਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੋਜ਼ਿਸ਼ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਟਿਊਮਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰੁਕਵਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੇਟ ਢੁੱਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੀਬੋ ਵੀ ਇਕ ਕਾਰਨ - ਛੋਟੀ ਆਂਦਰ ਵਿਚ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਤੋਂ ਸੀਬੋ

(ਸਮਾਲ ਇੰਸਟਾਈਨਲ ਬੈਕਟੀਰੀਅਲ ਓਵਰਗ੍ਰੇਸ)

ਨਾਮੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੇਟ ਢੁੱਲਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਡੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪੇਟ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਛੋਟੀਆਂ ਆਂਦਰ ਵਿਚ ਪਣਧਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਐਲਰਜੀ

ਕਈ ਭੇਜਨ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੂਧ ਅਤੇ ਮੈਦਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਡਕਟਸ ਕਾਰਨ ਐਲ-ਰਜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੇਟ ਵਿਚ

ਗੈਸ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਟ ਢੁੱਲਦਾ ਹੈ।

ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਬਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਣੀ ਪੀਣ 'ਤੇ ਉਹ ਪੇਟ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਕੇ ਪੇਟ ਨੂੰ ਢੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ

ਲਿਵਰ ਵਿਚ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ, ਸੋਜ਼ਿਸ਼, ਹੈਪੋਟਾਈਟਿਸ ਵਰਗੀ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਪੇਟ ਢੁੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਆਈ. ਬੀ. ਐਸ. ਨਾਲ ਪੇਟ ਢੁੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਜ਼ਿਆਦਾਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪੇਟ ਢੁੱਲਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਆਈ. ਬੀ. ਐਸ. (ਇਰੀਟੋਬਲ ਬਾਊਲ ਸਿੰਡ੍ਰਮ), ਅਲਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਈ. ਬੀ. ਐਸ. ਆਂਦਰਾਂ ਦਾ ਰੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਦ, ਬੇਚੋਨੀ, ਕਬਜ਼ ਜਾਂ ਦਸਤ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਿਤੇ ਤੁਸੀਂ ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ?

ਇਹ ਸਰੀਰਕ ਲੱਛਣ ਦੱਸਣਗੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਥਿਤੀ

ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਹੁਣ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਵਰਨਾ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਪਾਗਲਪਣ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕ ਕਾਫੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਏ ਹਨ।

ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੀ ਇਕ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਸਰੀਰਕ ਲੱਛਣ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਸਰੀਰਕ ਲੱਛਣਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਕਾਫੀ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਕਸਰ ਉਦਾਸ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਾਸ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੌਚ ਰੱਖਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜਨਾ, ਅਨੁਵੰਸ਼ਕਤਾ, ਕੰਮ ਦਾ ਦਬਾਅ, ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਤਣਾਅ, ਖਰਾਬ ਮਾਹੌਲ ਅਤੇ ਇਕੱਲਾਪਣ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੱਖ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ

ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਖਤਰਨਾਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵੀ ਸਰੀਰਕ ਲੱਛਣ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੋ।

ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਦਰਦ - ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਦਰਦ ਦੀ ਸਿਕਾਇਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸ਼ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਿੱਠ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਿਰੇ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਖਿਚਾਅ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਖਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਦਰਦ ਦੀ ਸਿਕਾਇਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗਰਦਨ ਦਾ ਆਕੜ ਜਾਣਾ - ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰਦਨ ਵਿਚ ਆਕੜ ਦੀ ਸਿਕਾਇਤ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਖਿਚਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀਟੀ ਵਾਰ ਇਹ ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਸਾਈਂਡ ਇਫੈਕਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਜਨ ਦਾ ਘਨਣਾ-ਵਧਣਾ - ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਜਨ ਤੇ ਇਧਦਾ ਸਾਫ਼ ਅਸਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਜਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਟੀ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਕਾਵਟ - ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਰ ਵਕਤ ਬਕਾਵਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਮਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਿੱਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਕਿਨ ਐਲਰਜੀ - ਕੀਟੀ ਵਾਰ ਚਮੜੀ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਧੱਬੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਲਣ ਹੋਣ, ਖੁਜਲੀ ਹੋਣ ਵੀ ਇਸਦੇ ਕੀਟੀ ਲੱਛਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ।

ਦੰਦ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਣਾ - ਇਕ ਹਾਲ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਬਜ਼ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਖਲਾਓ ਇਹ ਤਰੀਕੇ

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਬਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਿਆ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ਿਆਦਾਤ ਲੋਕ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਬਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਕਬਜ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤਣਾਅ ਵਿਚ ਰਿਹਿਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਫਾਈਬਰ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਘੱਟ ਖਾਣ, ਘੱਟ ਸਰੀਰਕ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ, ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਟਾਇਲਟ ਨਾ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਵੀ ਕਬਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਬਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਮਰੋੜ ਦੀ ਸਿਕਾਇਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਜਾ ਪ੍ਰੈਗਨੈਸੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਬੁਡਾਪੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਬਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਜੇਕਰ ਸੁਰਾਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਡਾਈਟ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਕਰਕੇ ਵੀ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਾਈਟ ਵਿਚ ਫਾਈਬਰ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਿੱਕਤ ਤੋਂ ਆਰਾਮ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਗੈਸ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Raj Budwal
(Investment and Financial Advisor)
408-972-8000, 408-835-0202 (Cell)
Budwal@sagepointadvisor.com

Budwal and Associates
315 Piercy Road,
San Jose, CA 95138

Mistakes People Make at Different Ages

Financial challenges are not limited to a specific age, but people tend to face certain challenges during particular stages of their lives. Regardless of your age, you might recognize some of these financial issues.

In Your 20s

Living beyond your means. When you have your first good job, it's tempting to spend money on the latest and greatest gadgets, entertainment and eating out, and travel. But if you can't pay for your wants up-front, you need to rein in your lifestyle. Too much debt can hold you back financially for a long time.

Not saving for retirement. You've got plenty of time, so harness that time to work for you. Start saving at least 3% of your annual salary now (more would be better), and your 67-year-old self will thank you.

Not being financially literate. Learn as much as you can about saving, budgeting, and investing now so you can benefit from it for the rest of your life.

In Your 30s

Being house poor. Whether buying your first home or trading up, don't buy a house you can't afford. Build in some wiggle room for a possible dip in household income.

Not protecting yourself financially. Life is unpredictable. What would happen if you were unable to work and earn a paycheck? Let go of the "it won't happen to me" attitude and protect yourself with life and disability insurance. The younger you are when you purchase coverage, the lower your premiums will be.

Still not saving for retirement. Maybe your 20s passed you by and retirement wasn't on your radar screen.

Now that you're in your 30s, it's critical to start saving. Wait longer, and it will be hard to catch up. Start now, and you have 30 years or more to save.

In Your 40s

Trying to keep up with the Joneses. The nice homes, cars, vacations, and "stuff" that others have might look appealing, but appearances can be deceiving. Your neighbors could be taking on lots of debt.

Funding college over retirement. If you have limited funds, set aside a portion for college, but earmark the majority for retirement. Then sit down with your teenager and discuss academic options that your family can afford.

Not having a will or an advance medical directive. No one likes to think about death or catastrophic injury, but these documents can help your loved ones immensely if something should

happen to you.

In Your 50s & 60s

Co-signing loans for adult children. Co-signing puts you on the hook if your child can't pay, a situation you don't want to face as you're approaching retirement.

Raiding your home equity or retirement funds. Obviously, doing so will prolong your debt and/or reduce your nest egg.

Not calculating your retirement income. As you approach retirement, you should know how much you can expect from Social Security, pension income, and your personal retirement savings.

These are just a few of the financial challenges you might face throughout your lifetime.

There's a saying that wisdom comes with age, but it pays to be financially savvy at any age.

ਅੰਬੈਸਡਰ ਕਾਰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਫਰੈਂਚ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਖੂੰਦਿਆ

ਕੋਲਕਤਾ - ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਾਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਭਾਰਤੀ ਅਡਸਰਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਫਰੈਂਚ ਕੰਪਨੀ ਪਿਊਜ਼ ਨੇ ਖਰੀਦ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੀ ਕੇ ਬਿਰਲਾ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਮੋਟਰਜ਼ ਨੇ ਇਹ ਸੌਦਾ 80 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਸੌਦਾ ਤੈਂਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਮੋਟਰਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 2014 ਵਿੱਚ ਅੰਬੈਸਡਰ ਕਾਰ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਾਢੀ ਘੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਵਰਨਾਂ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਮੋਟਰਜ਼ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰ ਅੰਬੈਸਡਰ ਨੂੰ ਸੱਤ ਦਾਹਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1980 ਨੇੜੇ ਮਾਰੂਤੀ 800 ਕਾਰ ਦੇ ਆਉਣ ਤੱਕ ਅੰਬੈਸਡਰ ਭਾਰਤੀ ਕਾਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਸਾਹ-ਸਵਾਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਜਿੱਥੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 24 ਹਜ਼ਾਰ ਕਾਰਾਂ ਵੇਚਦੀ ਰਹੀ, ਸਾਲ 2013-14 ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 2500 ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 24 ਮਈ 2014 ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਮੋਟਰਜ਼ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਪਲਾਟ ਤੋਂ ਉਤਪਾਦਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਪਲਾਟ ਚਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਪਾਨ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਟੋਇਟਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਪਿਊਜ਼ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਕਾਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸ਼ੁਮਲੀਅਤ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਅੰਬੈਸਡਰ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਦੰਗ ਨਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਹਾਲੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ।

ਫੇਸਬੁੱਕ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਸਿਹਤ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ - ਇਕ ਨਵੇਂ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਟੇਟਸ ਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਲਾਈਕ ਕਰਨਾ ਸਿਹਤ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਨ ਡਿਲਾਗੋ ਸਥਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ਼ੇਸਰ ਹਾਲੀ ਸੈਕੈਰੀਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ 5200 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਡਾਟਾ ਦਾ ਪ੍ਰੀਵਾਈ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 48 ਸਾਲ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੈੰਪਲ ਲਈ ਗਏ। ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗੀ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਇਕ ਤੋਂ ਚਾਰ ਤੱਕ ਦੇ ਨੰਬਰਾਂ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਤੀਭਾਗੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਡੀ ਮਾਸ ਇੰਡੈਕਸ ਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਡਾਟਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜਿੱਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਈਕ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਰਾਬ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਟੇਟਸ ਅਫਡੇਟ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਹਾਲਤ ਸਟੇਟਸ ਘੱਟ ਅਫਡੇਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਰਾਬ ਸੀ। ਸੋ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਆਖਰੀ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜਿੱਨਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਖ਼ਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਫੇਸਬੁੱਕ ਦਾ ਰੁੱਖ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜੋ ਫੇਸਬੁੱਕ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

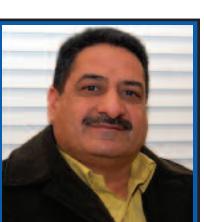
ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਬੈਠੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ ਕੀਤੇ 445 ਮਿਲੀਅਨ ਫੋਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2017 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਆਈਆਂ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 7 ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂ.ਕੇ., ਇਟਿਲੀ ਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੋਨ ਆਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬ ਫੋਨ ਕਰਨ 'ਚ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਮੌਹਰੀ ਰਿਹਾ ਇਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਟੈਲੀਕਾਮਿਊਨਿਕੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅੰਕੜੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਛਲੇ 7 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ 445 ਮਿਲੀਅਨ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਬੈਠਾਂ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬਹੁਤ ਉਤਸੁਕ ਸੀ। ਹਾਸਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਬਾਹਰ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਅਧਿਕ ਵਰਦਿਆਂ, ਦੋਸਤਾਂ, ਮਿੱਤਰਾਂ ਤੇ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਹ ਚੋਣ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰ ਚੋਣ ਬਣ ਗਈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣਾ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ।

ALIEN TRANSPORT LLC YUBA CITY ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ long haul ਲਈ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ Midwest, Detroit, Michigan ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋਣ। ਚੰਗੀ ਕਮਾਈ ਅਤੇ 38 ਸੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਈਲ ਲੈਣ ਦੇ ਲਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੱਖ ਸਹੋਤਾ (ਤਾਰੀ ਸਹੋਤਾ) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: **800-596-6407**

HSD TRUCKING INC
HIGH SPEED DELIVERY

Paul Singh
President

697 N. Palora Ave., Ste. C
Yuba City, CA 95991
Ph (530) 777-3069
Cell (530) 682-1500
Fax (530) 755-4747

KANG TRANSPORT
Kang Transport LLC
3391 Industrial Drive
Yuba City, CA 95993

Cell
530-682-0781

Kangtransport@gmail.com

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਪਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਵੰਸ਼ਵਾਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਦਾਦਾਗਿਰੀ

ਪੰਜ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਚੋਣ ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤ੍ਰ ਛਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਹ ਕੋਈ ਉਲਟਾ-ਪੁਲਟਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹੋਵੇ, ਜਿਥੇ ਖਾਨਦਾਨੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਬੁਝ ਵਧ-ਫੁੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਦਲ ਹੋਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਸਿਆਸਤ ਉਤੇ ਬੱਦਲ ਛਾਗ ਗਏ ਹਨ, ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹੀਪੁਰ ਹੋਵੇ, ਜਿਥੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ੍ਰ ਉਤੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰਕ ਲੋਕ ਉਤੇ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਅਤੇ ਵੰਸ਼ਵਾਦੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਵੇ ਚੱਠੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ। ਜੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਆਧਾਰ 'ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਵੋਟ' ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਤਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਇੱਕ ਪਰਵਾਰ' ਹਨ, ਜਿਥੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਅਗੇ ਵਧਾਇਆ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਤੇ ਭਰਵਾਂ ਨੂੰ। ਅੱਜ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵੰਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਆਪਣਾ ਪਰਵਾਰ ਹੀ ਧਰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਯੂ ਪੀ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ 17 ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ, ਲਾਲਜੀ ਟੰਡਨ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬ੍ਰਿਜ਼ਬੂਸ਼ ਸਰਨ ਸਿੰਘ, ਬਸਪਾ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਵਾਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੌਰਿਆ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਵਿਜੇ ਬਹੁਗੁਣਾ ਦੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੇਮਲਤਾ ਕਟਿਆਰ ਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੰਡੂਰੀ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨਵਾਦ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰਵਾਰਵਾਦ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ।

ਜਿਸ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹੋਦ ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ

ਖਾਨਦਾਨ ਉਤੇ ਟਿਕੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਦਰੀ ਜਾਂਦਿਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਬੇਟੇ ਅਤੇ ਪੰਜ ਵਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਅਖਿਲੇਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੰਤੀ ਹੈ। ਮਹੀਪੁਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਇਬੋਚੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੇਟੇ ਅਤੇ ਗੋਆ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਾਣੇ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਵੀ ਟਿਕਟ ਦਿੰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ 21 ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟ ਆਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਅਪਰਣ ਸਿੰਘ, ਅਜ਼ਸ ਖਾਨ ਦਾ ਬੇਟਾ ਅਤੇ ਅਖਿਲੇਸ ਯਾਦਵ ਦਾ ਚਾਚਾ ਸਿਵਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਸਪਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਨ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲ੍ਹ੍ਹ ਕੇ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੰਤੀਆਂ ਹਨ।

ਖੇਤਰੀ ਨੇਤਾ ਵੀ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਲਾਲੂ-ਬਾਬੀ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਬਾਦਲ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੋਵੇ, ਦੇਵਗੋਤਾ ਦਾ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਐਸ), ਚੰਟਾਲਾ ਦਾ ਇਨੈਲੋ, ਠਾਕਰੇ ਦੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ, ਫਾਰੂਕ ਅਥਵੇਲਾ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ-ਇਹ ਸਭ ਪਿੱਛ-ਪੁੱਤ੍ਰ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਦ ਪਵਾਰ ਦੀ ਐਨ ਸੀ ਪੀ ਪਿੱਛ-ਧੀ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਪੀ ਡੀ ਪੀ ਦੀ ਮਹਿਸੂਬਾ ਮੁਫਤੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੋਕ ਦਲ ਅਤੇ ਪਾਸਵਾਨ ਦੀ ਲੋਕ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੇਮਿਤਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵੰਸ਼ਵਾਦ ਛਾਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਉਭਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਵੰਸ਼ਵਾਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਦਾਦਾਗਿਰੀ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮੰਨਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵੰਸ਼ਵਾਦੀ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰਵਾਰਵਾਦ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ।

ਜਿਸ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹੋਦ ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ

ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿੱਚ-ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਤੜਕਾ ਵੀ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਵੰਸ਼ਵਾਦ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਦੀ ਅਜਿਹੇ 21 ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟ ਆਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਅਪਰਣ ਸਿੰਘ, ਅਜ਼ਸ ਖਾਨ ਦਾ ਬੇਟਾ ਅਤੇ ਅਖਿਲੇਸ ਯਾਦਵ ਦੀ ਚਾਚਾ ਸਿਵਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਸਪਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਨ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲ੍ਹ੍ਹ ਕੇ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੰਤੀਆਂ ਹਨ।

ਖੇਤਰੀ ਨੇਤਾ ਵੀ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਲਾਲੂ-ਬਾਬੀ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਬਾਦਲ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੋਵੇ, ਦੇਵਗੋਤਾ ਦਾ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਐਸ), ਚੰਟਾਲਾ ਦਾ ਇਨੈਲੋ, ਠਾਕਰੇ ਦੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ, ਫਾਰੂਕ ਅਥਵੇਲਾ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ-ਇਹ ਸਭ ਪਿੱਛ-ਪੁੱਤ੍ਰ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਦ ਪਵਾਰ ਦੀ ਐਨ ਸੀ ਪੀ ਪਿੱਛ-ਧੀ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਪੀ ਡੀ ਪੀ ਦੀ ਮਹਿਸੂਬਾ ਮੁਫਤੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੋਕ ਦਲ ਅਤੇ ਪਾਸਵਾਨ ਦੀ ਲੋਕ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੇਮਿਤਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਵਾਈ ਤੱਕ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਅਨਿਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਵਿਚਾਰਦਾਰ ਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਪਰਵਾਰ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਮੁਤਾਬਕ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਮੁਤਾਬਕ 'ਜੋ ਹੁਕਮ' ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਰਵਾਰ ਤੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਵਾਈ ਤੱਕ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੰਸ਼ਵਾਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸਿਰਫ ਸਿਆਸੀ ਪਰਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹਨ।

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਰਿਫਾਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾ ਤਾਂ ਅਮਦਨ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀ ਦੇਣਾ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮੰਨੀ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ 70 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਬੇਨਾਮੀ ਸੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾ ਤਾਂ ਅਮਦਨ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀ ਦੇਣਾ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮੰਨੀ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਅੰਦਰ ਕੋਮੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਬੇਨਾਮੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ 313 ਫੀਸਦੀ ਵਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। 2005-06 ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਮਾਈ 274 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ, ਜੋ 2014-16 ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਕੇ 1131 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਦ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇ ਡਿਜੀਟਲ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਮੁਹਿਮ

ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਚੋਣਾਂ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧਾ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨੀ ਖਰਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੰਸਦੀ ਪੱਧਰ ਤਕ ਦੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅੰਸਤਨ ਇੱਕ ਚੋਣ ਤਾਂ ਆ ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਚੋਣ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਚ ਵੀ ਇਸ ਚੋਣ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਲਾਮ ਲਸਕਰ ਅਤੇ ਸਾਨ-ਸੌਕਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ, ਬਾਹੁਲੀਆਂ ਅਤੇ ਆਯੋਗ ਵਿਅਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਬੌਧਿਕ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਰੋਸ਼ਨ ਦਿਮਾਗ, ਸੇਵਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵੀ ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਵੱਲ ਜਿੰਨੇ ਖਰਚ ਅਤੇ ਖੇਚਲ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਸਨਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮੱਤੀ ਜਾਂ ਬਹੁਸੰਮੱਤੀ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਮੱਤੀ ਦਾ ਭਾਵ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਘੱਟ ਅਤੇ ਹੰਗਾਮੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਰਥਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ ਚੁਣੇ ਗਏ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਾਨਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵੀ ਸਬਦ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ। ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਵੱਲ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਲਈ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਸੰਸਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੱਕ ਕਰਨਾ ਆਮ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦਾ ਮੁੱਖ ਭਾਵ ਸਪੀਕਰ, ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਰੋਕਣ ਤੋਂ ਬੇਵੱਸ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਦਿਤਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਹੀਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਦ ਅੰਦਰਲੀ ਗਿਣਤੀ-ਮਿਣਤੀ ਜਾਂ ਅੰਕੜੇ ਬਣ ਕੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ।

ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਤਾਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲ ਡਿਜੀਟਲ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਜੋ ਸੁਪਨਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸਾਡੀ ਸੰਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਬਣਾ ਸਕਣ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸਮੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚਾਨੁ ਮੁਨਾਰਾ ਜਾਂ ਰਾਹ-ਦਸੇਰਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਨੇਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਸਦ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਾ

ਜੁੜੇ ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਫੈਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਹੌਲਾ-ਗੁੱਲਾ ਜਾਂ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਹਲਕਿਆਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੋ-ਬਿਠਾਏ ਸੰਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਕਾਰ-ਤਮਿਕ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ। ਸੰਸਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੱਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਘਨ

ਇੰਜ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜਾਫਰ

ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਹੀ ਜੁੜੇ। ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਡਿਜੀਟਲ ਨੈਟਵਰਕਿਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਚਲਦੀ ਰਹੇ। ਸੰਸਦ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵੱਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਤਿਆਂ ਅਤੇ ਬਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵੈਂਬ ਪੋਰਟਲ ਉਤੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੱਪਲੋਡ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇ। ਸੰਸਦ ਮੁਖੀ ਵੱਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਆਡੀਓ, ਵੀਡੀਓ ਜਾਂ ਈ-ਲਿਖਤ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਗੁਪਤ ਸੰਸਦੀ ਵੇਟਿੰਗ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੰਸਦ ਪ੍ਰਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲ ਲੋੜੀਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਮੁੱਤੱਤਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਭਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੰਸਦ ਪ੍ਰਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚੁਣਾਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਗੱਡੀ, ਇੱਕ ਡਰਾਈਵਰ, ਇੱਕ ਕੈਪਿਊਟਰ, ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮ ਕੈਪਿਊਟਰ ਅਪਰੋਟਰ, ਇੱਕ ਅੰਗ ਰੱਖਿਅਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਹੀ ਜਾਵੇ। ਸੰਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਜਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜ਼ਜ਼ਵੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਨਮੁੱਖ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜੋ ਹਰ ਵਾਰ ਕਈ ਟਨ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਖਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਾਪਾਈ ਅਤੇ ਢੋਅ-ਚੁਣਾਵੀ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਵੱਡੇ ਖਰਚ ਨਾਲ ਸਸਤੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਚਰਿਤ ਕੰਟੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ।

ਵਿਚਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਸਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਬਹਿਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣ, ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋਣ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚਲੇ ਸਬੰਧਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇ। ਆਪਣਾ ਮੱਤ ਜਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਰਾਹਿਣ ਵੱਡੇ ਗਲੀਆਂ ਦੀ ਰਾਹਿਣ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲ ਲੋੜੀਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਮੁੱਤੱਤਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਭਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੰਸਦ ਪ੍ਰਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲ ਲੋੜੀਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਮੁੱਤੱਤਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਭਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੰਸਦ ਪ੍ਰਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚੁਣਾਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਗੱਡੀ, ਇੱਕ ਡਰਾਈਵਰ, ਇੱਕ ਕੈਪਿਊਟਰ, ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮ ਕੈਪਿਊਟਰ ਅਪਰੋਟਰ, ਇੱਕ ਅੰਗ ਰੱਖਿਅਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਹੀ ਜਾਵੇ। ਸੰਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਜਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜ਼ਜ਼ਵੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਨਮੁੱਖ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜੋ ਹਰ ਵਾਰ ਕਈ ਟਨ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਖਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਾਪਾਈ ਅਤੇ ਢੋਅ-ਚੁਣਾਵੀ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਵੱਡੇ ਖਰਚ ਨਾਲ ਸਸਤੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਚਰਿਤ ਕੰਟੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ।

ਪਵੇਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਦ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਅੰਦਰ ਜੁੜ ਸਕੇ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਮਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਵੱਲ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੋਂ ਆਰਡੀਨੈਸ ਜਾਰੀ ਕਰਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ ਸੰਸਦ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਵੱਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਸੰਸਦ ਦੀ ਬੈਠਕ ਰਵਾਇਤੀ ਦੀ ਵੱਡਾ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਬੈਠਕ ਨਾਲ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੇ।

ਸਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਜੀਟਲ ਸੰਸਦੀ ਸਿਸਟਮ ਗ

'ਮਰਜ਼ ਬੜਤਾ ਗਿਆ, ਸ੍ਰੀ-ਸ੍ਰੀ ਦਵਾ ਕੀ'

ਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰੀ

ਉਚਦੂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੜਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੇਅਰ ਹੈ ਕਿ 'ਮਰਜ਼ ਬੜਤਾ ਗਿਆ, ਸ੍ਰੀ-ਸ੍ਰੀ ਦਵਾ ਕੀ'। ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵੀ ਏਨੇ ਕੁ ਨੁਕਸਾਂ ਵਾਲਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰ ਵਾਰੀ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਬਿਮਾਰੀ ਚੰਬੜਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਕੋਈ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਦੇ ਹੱਸਦਾ-ਵੱਸਦਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਵਧਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਪੱਛਮਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਅੱਜ ਫਿਰ ਇਹ ਚੌਂਕ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੇਟਾਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਵੇਟਾਂ ਪਾਉਣ ਤੇ ਪਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਮਨ ਦਾ ਬੋਝ ਲਾਹੁਣ ਜੋਗ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਨ ਦੀ ਤਸੌਲੀ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਪਰ ਏਨੇ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਾਰ ਜਾਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਆਸ ਕਰਨਾ ਸੁਫ਼ਲਿਆਂ ਦੇ ਸੀਸ਼ ਮਹਿਲ ਸਿਰਜਣ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਜਿਸ ਤਬਾਹੀ ਕੰਢੇ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ, ਉਥੋਂ ਏਨੀ ਛੇਤੀ ਮੋਤਾ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਣਾ।

ਕੀ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਚੋਣ ਦਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਈ ਲੋਕ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਚਿਤਮਣੀ ਸਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਛ ਛੁੱਡਦੇ ਹਨ। ਅਗਲੇ ਯੰਤ ਹਫ਼ਤੇ ਇਹੋ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਚੋਣ ਜੰਗ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਲਟੀ ਵੱਜ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਵੱਜਦੀ ਹੋਈ ਪਲਟੀ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਵੇਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਹੁਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕਿਲੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਂਦੀ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਸ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਵੱਡਾ ਮੁੰਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖੁਰਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਸਕੀਮਾਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉਤੇ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਵਧਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਬਨਿਧੀਆਂ ਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਮੰਗੇ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੇਸ਼ਨਿਬ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾ ਕੇ ਖਾਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਹੋਣਾ ਪਸੋਂ ਵੱਲ ਖਿਸਕ ਰਹੀ ਹੈ।

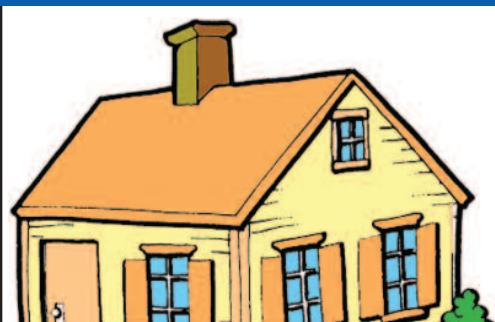
ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਚੋਣਾਂ

ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਵਧਪਰਿਆ ਹੈ, ਜਿੰਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਰੋਤ੍ਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਕਾਰਿਨਿਆਂ ਦੇ ਅੜਬੰਗ ਵਿਹਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾ ਰੋਸ ਵੀ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਗੱਲ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚੋਂ ਮੋਟਾ ਗੰਡਾ ਇਸੇ ਹਲਕੇ ਵਾਸਤੇ ਨਿਕਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਘਰ ਅੱਗੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਲੰਬੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਉਹੀ ਬੈਚ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਟਿਕਾਏ ਹਨ। ਏਦਾਂ ਦੇ ਗੱਡੇ ਵਰਤ ਕੇ ਵੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹ ਲੋਕ ਹੋਂਦੇ ਵੱਧ ਭਤਕੇ ਪਏ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦੇ ਸਨ।

ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਗੱਲ ਹੁਣ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਕੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਏਨਾ ਪੈਸਾ ਲਾਈ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਾਸਤੇ ਮੌਤੀ ਗਰਾਂਟ ਆਈ ਤਾਂ ਓਥੋ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਦੂਸਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਹਾਲਾਤ ਏਦਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ, ਜਾਂ ਉਸ ਬੀਬੀ ਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਆਈ ਸੀ, ਓਥੋ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਤਭੇਦ ਵਧ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੰਟਿੰਗਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋਈਆਂ। ਫਿਰ ਬੀਬੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਸਾਰੀ ਗਰਾਂਟ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਵਾਈ ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਖਰਚ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੀਬੀ ਅਗਲੀ ਵਾਰੀ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਈ। ਬੀਬੀ ਦੇ ਹਾਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੋਚਣ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਜਿਹੜੀ ਸਹੂੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਪੱਖ-ਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੀ। ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਗਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਮੋਟੇ ਗੱਡੇ ਅੱਗੇ ਉਸ ਬੀਬੀ ਵੱਲ ਖੇਡੀ ਗਈ ਚੁਸਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਸਹੂੰ ਉਤੇ ਪੂਰੇ ਉਤਰਨ ਦੀ ਝਲਕ ਹੋਵੇਂ ਬਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਚੈਨਲ ਦੀ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਂਗ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਬੁਲਾਰੇ ਜਦੋਂ ਬੋਲ ਰਹੇ

ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਦ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵੀ ਸਨ। ਸੁੱਕੇ ਛੁੱਟ ਜਾਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ, ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰ-ਸੀਆਂ ਦੇ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਵੱਡੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਐਬ ਫੱਕਣ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਰਾਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਚੰਟਾਲੇ ਵਰਗਾ ਕਦੇ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ-ਟਾਂਵਾਂ ਆਗੁ ਕੁਤੰਕੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਫਸ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਝੰਡਾ ਬੁਲੰਦ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਕੇਸ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਰਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਗਿਆ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਤਰ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਓਦੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਸਕਤਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਜਸੀ ਲੋਕ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੰਗ ਕਰੇ ਤਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਚਿੰਠੀ ਭੇਜ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਮਤਾਬਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ, ਅੱਗੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਵੇਖਣਾ ਹੈ। ਤੀਸਰੀ ਵਾਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੱਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਕਿ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੇਤ ਦੇ ਟਰੱਕ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਚਿੰਠੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੰਦੇ ਮੇਰੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਦੂਸਰੇ ਕੇਸ ਵੱਧ ਗੰਭੀਰ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਬਾਈ ਕੁ ਸਾਲ ਕੇਸ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਧਾਰਨ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਕੇਸ ਦੇ ਕਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਾਬੂਤ ਸਨ। ਇਹ ਨੇ ਇਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਜਸੀ ਲੋਕ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ, ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸ ਦੇਂਦੇ, ਮੈਂ ਰੋਕਣ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਦੂਸਰੀ ਦਲੀਲ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਜਸੀ ਲੋਕ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ, ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਨੇ ਇਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਜਸੀ ਲੋਕ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਚਿੰਠੀਆਂ ਅੱਜ ਵੀ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚਿੰਠੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਲੋੜ ਕੇ ਵੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਸਕਤਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਹੈ, ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ।

Low Rate Loans

Credit or income problems are welcome

Real Estate Loans
Commercial Loans
Apartment Loans
Construction Loans
Business Loans
Loans up to \$30 Million

ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੱਢਿਦ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਇਨਕਮ ਪੱਕ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਚੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸਿਆਸੀ ਆਗ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਹਿਮ
ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਮੱਠੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪਈਆਂ। ਮੁੱਖ
ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ
ਕਰਾਉਣ ਆਉਂਦੇ ਦਿਨੀ ਅਸਰੀਰਾ ਜਾਣਗੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਬਕਾ
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ
ਡੇਰੇ ਲਾ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦਾ ਦੌਰ
ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ
ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਕੁਝ ਦਿਨ ਆਰਾਮ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ
ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝ ਜਾਣਗੇ। ਆਮ
ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਸੰਸਦ
ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ
ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨਵਜ਼ੇਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਗਲਾ ਖਰਾਬ ਹੋ
ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣਗੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੇਟਾਂ ਪੈਣ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ
ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਹੱਚ ਗਏ। ਇਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ
ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰੀ
ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇ।
ਸੂਝਦਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸ੍ਰੀ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਤਾਵਿਨਾਤ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੋਂ
ਪੀਜ਼ੀਆਈ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ
ਸਿਹਤ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਸਭਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 11 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਆਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਉੱਡੀਪਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੱਢ਼ਤਰ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸੀ ਬਾਦਲ ਅਮਰੀਕਾ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਥੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਬਿਤਾਉਣਗੇ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਅਮਲ ਸਦਕਾ 11 ਮਾਰਚ ਤਕ ਚੋਣ ਜਾਬਤਾ ਲੱਗਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੋਈ ਵੱਡੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਤਾਦਿਨਾਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਦਾਅਵਤਾ:
ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਰੀਬੀਆਂ
ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ
ਟੀਮ ਨੂੰ ਦੁਹਾਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਦਾਅਵਤ ਦਿੱਤਾ। ਆਉਣ
ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ
ਰਹਿ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ
ਕਰਕੇ ਬਿੱਖੀ ਤਣਨੀਤੀ ਉਲੰਘਣਾ।

ਸਖਬੀਰ ਸੰਭਾਲਣਗੇ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ

ਦੀ ਕਮਾਂਡ :
ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ
ਕਰੀਬੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਛੋਟਾ ਬਾਦਲ ਕੱਝ ਦਿਨ ਨਵੀਂ

ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੰਡ ਰਣਨੀਤੀ ਉਲੀਕੇਗਾ। ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 26 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਵੱਕਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ 'ਰਾਈਸ' ਦੇਖ ਕੇ ਲਾਹੀ ਬਕਾਵਟ :

ਬਠਿੰਡਾ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪਾਧਾਤ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਮਿੱਤਲ ਮਾਲ ਵਿੱਚ 'ਰਈਸ ਫਿਲਮ ਦੇਖ ਕੇ ਚੋਣ ਦੰਗਲ ਦੀ ਬਕਾਵਟ ਲਾਰੀ।' ਰਈਸ ਦਾ ਚਾਰ ਵਜੇ ਵਾਲਾ ਸ਼ੋਆ ਵੇਖਣ ਲਈ ਪੁੱਜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਕਈ ਅਤੇ ਮਿੱਤਲ ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਜਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਸਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਦਿੱਲੀ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਆਮ ਦਿਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਲੇਟ ਪੁੱਜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਟਰਾਂਗ ਰੂਮ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੌਤ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਗੁਆ ਬੁਣੌਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਮਿੱਤ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਭੋਗ 'ਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਈ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰੀ ਵੀ ਭਰੀ।

ਮਾਨ ਸੰਸਦ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ ਭਰਨਗੇ ਹਾਜ਼ਰੀ :

'ਅਪ' ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਭਗਵਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 5 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸੰਸਦ ਦੇ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਰਿਸਾਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸਰਦ ਤੁੱਤ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਮੂਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਨਸੂਨ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾ ਕੇ ਜਨਤਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ 'ਅਪ' ਦਾ ਇਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਵੇਂਜਤੇ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦਾ ਗਲਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਲੇ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਗਲਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭਣਗੇ।

केजरीवाल होए ढिले

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਗਿੰਡ ਕੇਜਰੀਵਾਲ
7 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਬੰਗਲੋਰ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਥੇ ਉਹ
ਆਪਣੀ ਵਧੀਂ ਹੋਈ ਸੁਗਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਸ੍ਰੀ
ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ
ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬੰਗਲੋਰ ਜਾ ਚੁੱਕੇ
ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੰਘ ਦਾ ਇਲਾਜ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ
ਵਿੱਚ ਉਥੋਂ ਹੀ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ।

ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਣਾਂ 'ਚ ਫਿਲਮ ਸਕਰੀਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗੀ

ਮੁੰਬਈ - ਸੀਟਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗੀ ਫਿਲਮ ਸਕਰੀਨ ਘੜੇਲ੍ਹ ਉਡਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਿਗ ਬਾਅਦ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਨ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਵੀ ਘੜੇਲ੍ਹ ਉਡਾਣ ਬੁਕ ਕਰਵਾਓ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀਟ ਉਪਰ ਸਕਰੀਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਫਿਲਮ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਇਹ ਸਕਰੀਨਾਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਉਡਾਣਾਂ ਤੋਂ ਹਟਾਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਆਈਫੋਨਜ਼, ਆਈਪੈਂਡ ਅਤੇ ਐਂਡਰਾਇਡ ਦੇ ਪਸਾਰ ਨਾਲ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਾਈ-ਫਾਈ ਦਾ ਸੰਭਾਵ ਰੁਚਾਨ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਨੰਦੀ ਅਭਾਨਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਯਾਤਰੀ ਫੋਟੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਦੀ ਦੌਰਾਨ ਮਨੋਰੰਜਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੀਟ ਉਪਰ ਸਕਰੀਨ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਭਾਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਆਹੁਤਾ ਭੈਣ ਦੀ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ
 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤ
 ਭੈਣ ਨੂੰ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਭਰਾ ਕੋਈ ਹੱਕ
 ਨਹੀਂ ਜਤਾ ਸਕਦਾ । ਉਸ ਨੂੰ ਭੈਣ ਦਾ ਉਤਤਾਪਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ
 ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਹਿੰਦੂ ਉਤਤਾਪਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ
 ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਨਿਵਾਰਿ
 ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ

ਦਿੱਤਾ । ਜਸਟਿਸ ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਜਸਟਿਸ ਆਰ. ਭਾਨੁਮਤੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 'ਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਤ ਨੂੰ ਪਦੀ ਤੇ ਸਹੁਰੇ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ 'ਚ ਮਲੀ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ । ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਦੁਰਗ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਰਚ, 2015 ਦੇ ਹਕਮ ਨੂੰ ਛੱਡੇਂਦੀ ਸੀ ।

ਨਿਰਿਦਰ ਮੇਦੀ ਦਾ ਟਕਰਾਅਵਾਦੀ ਰੁਖ

ਪਿਛੇ ਪੁਰੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਤਕਰਾਰਬਾਜ਼ੀ ਹਾਵੀ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੰਸਦੀ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਕੰਮਕਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਚੋਖਾ ਭਲਲ ਪਿਆ। ਹੁਣ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਬੁਜੂਦ ਸ੍ਰੀ ਮੌਦੀ ਅਪਣੀ ਸੁਰ ਕੁਝ ਸੁਲਾਵਾਦੀ ਰੱਖਕੇ ਵਰਤਮਾਨ ਬਜਟ ਇਜ਼ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਧ ਸਾਰਬਿਕ ਤੇ ਘੱਟ ਕ੍ਰਮੈਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਕਮਰਾਨਾ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਲਖੀ ਵਧਾਉਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਯੁਵਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪਿਲਾਫ਼ ਸਿਆਸੀ ਭਾਗਲ ਲਿਆਉਣ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਮੌਦੀ ਦੀਆਂ ਤਨਜ਼ਾਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਜੂਪੀ ਪਾਂਤੀ (ਆਵਾਜ਼) ਦੇ ਕੋਨੇ

ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਖਿਲਾਫ਼ ਟਿੱਪਣੀ ਬਿਲਕੁਲ
ਬੇਲੋਤੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਚੌਂ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਮੂਰ੍ਹੇਂ ਨਹੀਂ ਫੱਥਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਮਰਹੂਮ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜਾਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਾਰੋ
ਤਨਸੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਨਾਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਬਣਾਉਣ
ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ, ਤਲਕੀ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਮੌਦੀ ਚੰਗੇ
ਬਲਾਰੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲਾ ਲੁਟਣਾ ਆਉਂਦਾ
ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਹਨ।
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮੇਲਾ ਲੁਟਣ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੇਚਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ; ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੇਤਾ ਵਾਂਗ ਵਿਚਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ
ਆਚਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਉਤੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਗਰਿਮਾ ਤੇ
ਵੱਖ ਨਿਵਾਜ਼ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਸਵੱਛਤਾ ਦਾ ਮਾਰਗ

ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸਰੀਰਕ ਨੂੰ ਛੰਡ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਘਰਾਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਹਤ ਵਰਤਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਨੈਤਿਕ ਬੁਜ਼ਦਿਲੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਘੁੱਣਤਰਬਾਜ਼ੀ ਉਪਜਦੀ ਤੇ ਫਲਦੰਦ ਹੈ। ਸਾਂਘਸ਼ਟ ਤੱਥ ਤੌਂ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਧੇਰੇਤ ਘਰਾਣਾ ਪੂਰੇ ਸਿਗਰੇ ਨਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਆਖ ਸਕਦਾ। ਰਿਹਾਇਤ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕੱਟ ਕੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦਿਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ, ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਥਾਂ ਉਤੇ ਮੌਜੂਦ 'ਅਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰੋਟ' ਜਾਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਉਸ ਦੇ ਕਝ 'ਗਲਤ ਕਿਸਮ ਦੇ

ਕਮਾਉਣ ਦ ਤੁਲ ਜਾਪਦਾ ਹਾ

ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ। ਕਿਸੇ ਕਰੋਬਾਰੀ ਘਰਾਣੇ ਜਾਂ
ਕਿਸੇ ਅਮੀਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ
ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਆਗੂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੌਚਕ
ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਲਈ ਕੋਈ 'ਇਨਾਮ' ਬਖਸ਼ੇ। ਆਜ਼ਾਦੀ

ਪ੍ਰਾਪਤਿਆ ਤ ਪਾਹਲਾ ਵਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਕਾਰਬਨਿਆਂ ਆਗੂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਾਲ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਰਕਮਾਂ ਦਾਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰੀ ਕਾਰਬਨਿਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੁੰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਤਜ਼ਿਤ ਹੋਏ।

ਅੱਜ, ਸਾਡੀ ਸਿਆਸਤ ਇਨ੍ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਛੁਟਪਾਊ ਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ 'ਸੁਧਾਰ'
ਕਰਨ ਲੱਗੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਉਤੇ ਸੱਕ ਹੋਣ ਲਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ
ਵੀ, ਇਸ ਵੇਲੇ ਅੱਜ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ 'ਜੇ.ਆਰ.ਡੀ.', ਲਹੀ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।
ਦਰਅਸਲ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਾਹਿ ਇਮਾਨਦਾਰ ਵਧਾਰੀ ਜਾਂ ਠੇਕਦਾਰ
ਜਾਂ ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਡਰਾਉਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਇੱਸਪੈਕਟਰ ਤੋਂ
ਖਾਲੀ ਪਾਸ ਮੀਂ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂਦਾ ਹਾਂ।

ਬਦਰਾ ਮਦਾ ਹੈ ਬਾਣੀਆ ਗਹਦਾ ਹੈ।
 ਸ੍ਰੀ ਜੇਤਲੀ ਦੇ ਬਜਟ ਨੇ ਇਹ ਮੰਤਰ ਜ਼ਰੂਰ
 ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ
 ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਸਬੰਧਾਂ ਤੇ
 ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਮੁਹਾਰਦਾ ਬਖ਼ਸ਼ਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਨਤਕ
 ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਬਹੁਤ ਇੱਛਤ ਟੀਚਾ
 ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇ
 ਆਪਣੇ ਸਰੀਰਕਾਂ ਨੂੰ ਠਿੰਬੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ
 ਚਾਹੀਦੀ। ਸਭ ਨਾਲ ਇੱਕਸਮਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ
 ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਗਤ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ
 ਜੇਤਲੀ ਦਾ ਇਲਾਜ, ਰੋਗ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਭੈਡਾ ਹੋ ਨਿਭੇਡੇਗਾ।

Travel for Less Inc.

SPECIALIZED IN DISCOUNT FARES WORLDWIDE

ASIANA AIRLINES¹

A STAR ALLIANCE MEMBER

ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਇੰਡੀਆ ਜਾਣ ਲਈ ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋ ਤਾਂ ਟਿਕਟ
ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਕਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ

BUY TRAVEL TICKETS ON WHOLESALE PRICES

CST NO : 2031914-40

O/B
I/B

SFO - DEL
DEL - SFO

MON/TUE/WED/FRI/SAT
MON/WED/THU/FRI/SUN

Major Gill

major@travelforlessinc.com

www.letsflyhome.com

(510) 791-3300 Ext. 301

(510) 565-7721 Direct

Fax (510) 743-0664

Travel For Less Inc

32116 Alvarado Blvd

Union City Ca 94587

**TEC
Equipment**

Your Best Business Partner

ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਟਰੱਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ ਅਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਫਾਈਨਾਂਸ ਵੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦਿੇ ਹਾਂ

Harjinder Singh Bal

Direct (510) 577-5509

Cell (510) 613-3573

hsingh@tecequipment.com

**8099 S Coliseum Way
Oakland, CA 94621**

www.tecequipment.com

